

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

PROSPÄKKÄRI

2 2018

Tervetuloa Lapin kullan löytymisen 150-vuotisjuhlatilaisuuksiin!

LKL ry järjestää

19.7.2018

18:30 LKL:n hallituksen lyhyt katsaus ajan-
kohtaisiin asioihin

19:00 Kultamieshenkinen Lapin kullan
150-vuotisjuhlailta LKL ry:n jäsenistölle

Alkuboolina Palsin vesi

Ei pitkiä puheita eikä pönötystä

Oiva Arvolan Kultamiehen saaga

Kulta-aiheinen tietokilpailu, joukkueet

Huutokaupataan mm. Monetan Tunturikultaa
Lemmenjoelta -muistomitalin LKL:n erikoispai-
noksen 5 ensimmäistä numeroitua kappaletta

Seurustelusapuskalautanen

Kakkua ja kahvia

21.00 Juhlatilaisuus jatkuu kisajärjestäjien
Rock & Blues -iltamina kisaohjelman
mukaisesti

15.9.2018

Noin klo 13:00 Koruton kumarrushetki Nulka-
mukan löytöpaikalla ilman torvisoittokuntaa

Lyhyet puheet

LKL ry tarjoaa paikalle saapuneille noki-
pannukahvit

Ei kutsuja, omatoimikulkijat tervetulleita
paikalle! Mahdollisesta yhteiskuljetuksesta
tiedotetaan myöhemmin liiton kotisivulla
www.kullankaivat.fi

Muutokset ohjelmaan mahdollisia.

Uusi hattupinssi

Ota tukeva haara-asento Lapin kullankaivun juhlavuosiin – tilaa liitolta juhlavuoden tuotteita

Lapin kullankaivun juhlavuosia juhlistaakseen liitto päätti olla korot-
tamatta jäsenmaksua jaideoi sen sijaan erilaisia tukituotteita, joita os-
tamalla saat konkreettisen muiston juhlavuosista ja tuet samalla juhla-
vuosien tapahtumajärjestelyitä.

Liiton toimistolta tai suoraan kentältä toiminnanjohtajalta ostettavissa:

- ▶ Loput Lapinkultaa 150 vuotta -juhlakalenterit jo kuluneilla kuukausilla alennettuun hintaan 8 € / kpl
- ▶ 150 vuotta Lapin kultaa -hattupinssi juhlavuoden virallisella logolla 5 € / kpl
- ▶ Suomen Monetan Lapin kultaryntäys 150 vuotta -muistomitali. Sen on valmistanut Kultakeskus Oy. Mitali on messinkiä, ja siihen on istutettu pieni hip-
pu Lapin kultaa. Mitalin halkaisija 38,6 mm, pak-
suus 3 mm. LKL ry:lle mitalia on löydy liiton logo-
painatuksella 150 kappaleen numeroitu erikoiserä,
hintaa 20 € / kpl.

KANNEN KUVA:

Lapin 150. kullankaivukausi alkoi, eikä loppua näy.

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

41. vuosikerta
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Vastaava päätoimittaja:
Kai J Rantanen

Toimitus:
Lapin Kullankaivajain Liitto ry
PL 86, 99871 Inari

Prospäkkäriin seuraavat numerot:
nro ilmestyy aineisto
3/18 lokakuussa 15.9. mennessä
4/18 joulukuussa 15.11. mennessä

Ilmoitushinnat:
1/1 s. 312 € (2. kansi)
1/1 s. 240 €
1/2 s. 162 €
1/3 s. 108 €
1/4 s. 84 €

Graafinen suunnittelu ja taitto:
Liisa Hertell, LH Viestintä

Paino: Kirjapaino Hermes Oy

Tampere

TÄSSÄ NUMEROSSA

- 2 Kutsu kullan löytymisen 150-vuotisjuhliin
- 4–5 Pääkirjoitukset
- 6 Kullankaivajien juhannuskilpailut 2018
- 7–11 Kullankaivajan arkea – kultaa ja kallisarvoisia jalokiviä
- 12–13 Vuosikokous 2018
- 14–17 Lapin Kullankaivajain Liiton jäsenvaltausten ohjeistusta
- 18–19 Kun tartuimme tilaisuuteen
- 20–24 Vierivä kivi ei sammaloidu – GTK:n erikoistutkija Kari A. Kinnunen eläkkeelle
- 25 Lapin kullan löytymisen 150-vuotisjuhlavuoden kunniaksi
- 26–27 Kultamaiden arvokasta kulttuuriperintöä suojelemissa
- 28 Kullanhuuhtonnan SM-kilpailut heinäkuussa 2018
- 30–31 Odotettu ratkaisu – KHO hylkäsi saamelaiskäräjien valitukset
- 32 Kutturin kultakasetit heinäkuussa
- 33 Kultaa ja kimmallista Saariselkä-viikolla 13.–19.7.2018
- 34 Etsitään naiskullankaivajia tositarkoituksella
- 35 Lemmenjoen veneaikataulut 2018

LKL:N HALLITUS

Puheenjohtaja:
Maija Vehviläinen
Väinämöisentie 11
96300 Rovaniemi
puh: 040 778 9456
mrvehvilainen@gmail.com

Varapuheenjohtaja:
Ensio Kaustinen
Pertuntie 110
69600 Kaustinen
puh: 040 595 0766
ensio.kaustinen@kase.fi

Sihteeri:
Kai J. Rantanen
Kitiläntie 1074, 99800 Ivalo
puh: 040 774 6773
mullin.mallin@gmail.com

Esko Orava
Mellantie 14, 97220 Sinettä
puh: 0400 323 433
esko.orava@suomi24.fi

Hannu Raja
Lapionevantie 54, 61250 Jalasto
puh: 050 365 6570
hannu.raja@netikka.fi

Ami Telilä
Kaarreoja, 99885 Lemmenjoki
puh: 050 3073 248
amitelila@gmail.com

Marko Touru
Tankavaarantie 11 A, 99695 Tankavaara
puh: 040 744 1710
info@tankavaara.fi

LKL:N PANKKITILIT

Jäsenmaksutili: FI45 2177 3800 0049 77
Muut maksut: FI95 1201 3000 1031 83

JÄSENASIAAT

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry
PL 86, 99871 Inari
puh. 0400 836 500
s-posti: info@kullankaivajat.fi
kotisivut: www.kullankaivajat.fi

Ruiskukka minulle aina oli rakkaampi kuin ruis

Lehmätkin saavat kai-
kenlaisia avustuksia
...” Tauko ja naurua.
”... mutta kullan etsimiseen ei
myönnetä mitään varoja.”

Joukko ympärillä nauraa ho-
hottaa. Nuotiot savuavat, kahvi
kiehuu, korkit pamahtavat tai na-
rahtavat. Kultalan punaiseksi
paahduneet hirret loistavat aurin-
gossa ja pihamaalla istuu, loikoi-
lee ja vaeltelee puolitoistasatapäi-
nen yleisö. Kaksi puolustusvoimi-
en helikopteria juontaa juhlavä-
keä Paha-ojalta ja Kutturin kylästä
Kultalaan, mutta toinen kop-
tereista joutuu sairaslennolle ja
puolet vieraista jää Kutturaan.

Ivalon matkailuhotellin
emäntä myy paikalla oletettavas-
ti Suomen ensimmäisestä (luvat-
tomasta) pop-up-ravintolasta La-
pin Kulta III A-olutta ja maitoa.
Olutpullot tyhjenevät, viimeiset
myydään huutokaupalla, mutta
maitoa jää.

Puhuja on Lapin Kullankai-
vajain Liiton puheenjohtaja
Heikki Kokko ja tämä ytimekäs
puhe esitettiin Lapin Matkailu-
yhdistyksen järjestämissä ikimuis-
tamattomissa Lapin kullan löyty-
misen satavuotisjuhlissa 7.7.1968
Ivalojoen Kultalassa.

Tilaisuudesta on nyt kulunut
viisikymmentä vuotta. Maailma
on muuttunut noista ajoista pal-
jon. Enemmän kuin vanhat kul-
lankaivajat, jotka silloin olivat
huolissaan Lapin kullan tarinan
jatkumisesta toisen vuosisadan
loppuun saakka, uskoisivatkaan.
Nykyään porotkin saavat jo kai-

kenlaisia avustuksia. Kullanetsi-
jöille ei edelleenkään myönnetä
mitään varoja.

Oli juhliassa virallisempiakin
muisteluksia ja muistelijointa, kul-
lankaivun suuret ystävät profes-
sori **Aarne Laitakari** ja maaher-
ra-ministeri **Miettunen** sekä kun-
nanisiä. Juhlissa havahduttiin
myös näkemään erämaassa rap-
peutuvien kullankaivutukikoh-
tien kulttuurihistoriallinen arvo,
mikä johti niiden entisöimisessä
ja kunnostamisessa paljon hyvää
aikaansaaneen Lapin Kultala -säät-
iön perustamiseen. Uskoipa joku
myös kaivajia jatkossa arvostetta-
van muuallakin kuin matkailu-
mainoksissa.

Puheenjohtaja Kokon yliver-
tainen juhlapuhe tuli mieleen vii-
konloppuna Pyyryripalstalla **Erk-
ki 'Roka-Eki' Kannion** ja **Pirk-
ko Pokkinen-Kannion** hautaki-
vessä olevasta otsikon säkeestä.
Ruiskukka on rikkaruoho; hyö-
tyä ja ravintoa tarjoaa ruis.

Lainsäätäjille ja virkamiehil-
le kullankaivaja on hyvän alun jäl-

keen aina ollut ruiskukka. Rak-
kaampi on ruis, kovan kiven kai-
vos, laskettelukeskus ja aasialai-
nen turisti. Niitä poliitikkokin
arvostaa. Panda. Vaikkeivät ähtä-
riläisten asiat meille nyt kuulu-
kaan.

Tehomaatalous on tehnyt
ruiskukasta luonnossa harvinais-
sen ja uusi kaivoslaki ammattikul-
lankaivajasta. Ruiskukkaa jaloste-
taankin nykyään kauppapuutar-
hoissa. Myös aidosta Lapin kul-
lankaivajasta on jo pitkään halut-
tu jalostaa pelkkä kaupallinen elä-
mys. Panda toisen kerran. Sori,
ähtäriläiset.

Sen vuoksi näitä Lapin kul-
lankaivun juhluvuosia jo joitakin
vuosia sitten pohdittaessa todet-
tiin kullankaivajien aina arvosta-
neen enemmän merimiesten pa-
ria kultakiloa kesältä 1869 kuin
virkamiesten pariasataa milli-
grammaa syksyiltä 1868.

Kansaa neuvottiin suurina
nälkävuosina syömään jäkälää, ei
ollut ruista. Osa söi, iso osa kuo-
li. Jotkut lähtivät kaivamaan kul-
taa.

Lapin kullan löytöpäivänä
15.9. käymme laskemassa jäkä-
läkranssin Ivalojoen Nulkkamuk-
kaan. Näin Lapin kullan löytö-
paikkaa tulee tänä syksynä arvos-
tamaan kullankaivaja sekä poro.

*Hyvää alkanutta
150. kaivukautta!*

MULLIS'

Kohti kesää

Vuosikokouksessa minut valittiin liiton puheenjohtajaksi, kiitos luottamuksesta. Mihin sitä oikeasti on taas nokkansa pistänyt, sen veran suuret saappaat on täytettävänä, että pikkunainen helposti hukkuu niihin, mutta parhaani ainakin yritän. Onhan minulla toki komea joukko miehiä hallituksessa sekä liiton eri toimikunnissa rinnallani, joten hyvällä yhteistyöllä pyrimme ajamaan kaikkien kaivajien etuja ja ylläpitämään ainutlaatuista kullankaivu-toimintaa parhaamme mukaan. Entisiä puheenjohtajia on vielä reservissä, joten heidänkin apu on varmasti tarpeen.

Työsarkaa tulee riittämään kaivospiirien lakkautusajankohdan lähestyessä ja kaikissa niihin asioihin liittyvissä yksityiskohdissa, vaikka edelleen yritämme aktiivisesti vaikuttaa kaivospiirien jatkoajan pidentämiseen. Kautta vuosikymmenten kullankaivajat ovat saaneet taistella oikeuksiensa puolesta, joten helpolla ei nyt-kään periksi anneta. Usein me itsekin puhumme kultakaivoksesta, olisiko kuitenkin parempi puhua kullanhuuhdontapaikasta. Sana kaivos saa helposti toimintamme kuulostamaan suurimuotoiselta kaivostoiminnalta ja pikkuhiljaa meille yritetään syöttää yhtä sun toista sellaista velvoitetta, joka oikeasti kuuluu kaivostointintaan, eikä kullanhuuhdonta-toimintaan.

Meidän pitää myös saada päättäjät, viranomaiset ja toimin-

nastamme lausuntoja antavat sekä suuri yleisö ymmärtämään, että emme ole mittakaavassa lähellekään Keivitsan tai Suurikuusikon luokan toimijoita vaan tuotamme kultaa puhtaasti ekologisista menetelmistä. Emme me sotimalla ja ketään haukkumalla mitään suurta saavuteta, vaan maltillisesti ja asiallisesti kaikkien osapuolten kanssa asioista keskustellen ja kaikkia kunnioittaen olisi ehkä paras lopputulos saavutettavissa.

Ehdotus ympäristönsuojelulain muuttamisesta on myös vielä vireillä ja kaikin tavoin koetamme edistää pienimuotoisen konekaivun sallimista ilmoitusmenetelällä kullanhuuhdontaluvan yhteydessä, pienimuotoisesta toiminnastahan tässäkin on loppupeleissä kyse.

Lapin kullan löytymisen 150-vuotisjuhlavuosi on saanut jo hyvin näkyvyyttä ja lisää varmasti on luvassa varsinaisten juhlapahtumien yhteydessä. Juhlavalta tuntui myös saada KHO:lta meille kaivajille myönteisiä pää-

töksiä. Tarkemmin päätöstä tutkaillessa ainakin itse sain heti huomata, että hupsista heijaa – näiden nyt tulneiden kullanhuuhdontalupien jatkoaikapäätökset menevät jo tänä kesänä umpeen. Ei auttanut muu kuin kiireellä laittaa uudet jatkoaikahakemukset sisään. Tukes on saanut tänä vuonna kiitettävästi tehtyä päätöksiä, yli 50 päätöstä tähän mennessä. Todella hieno juttu meidän kannaltamme, joten eiköhän tässä pikkuhiljaa yksi jos toinenkin pääse tulevana kesänä kunnolla hommiin.

Kesä taitaa sittenkin tulla huippuvauhdilla myös pohjoiseen. Lumet hävisivät silmissä, jäät lähtivät rytinällä, joten nyt alkaa olla jo kiire pakkailla tavaroita starttikuntoon. Osa on varmasti jo tähän aikaan päässyt menemään kaivupaikoille. Kaikessa aloittamisen innossa on meidän jokaisen kuitenkin muistettava vastuullinen toiminta kaivupaikoilla. Vanha sanonta, ahneella on paskainen loppu, kannattaa pitää mielessä ja varmasti jokainen pyrkii hoitamaan oman alueensa toiminnan mahdollisimman mallikkaasti. Viime kesä oli suurten hippujen kesä, joten mielenkiinnolla jääme odottelemaan tämän kesän ensimmäistä suurta hippulöytöä.

Haaveita, toiveita ja unelmia on taas roppakaupalla ilmassa, joten oikein antoisaa kesää kaikille.

MAIJA VEHVILÄINEN

Kultaperinne Ry. järjestää

KULLANKAIVAJIEN XXIV:t JUHANNUSKILPAILUT

KULTA CUP III:s OSAKILPAILU

Tankavaarassa 22.-23.6.2018

Juhannuskilpailut alkavat juhannusaattona klo 14:00
Tankavaaran kisapaikalla ONLINE-karsinnoilla, joissa karsitaan 16 nopeinta
juhannuspäivänä tapahtuvaan pudotus- eli loppukilpailuun.

Ennakkoilmoittautuminen H. Rajalle hannu.raja@netikka.fi tai puh. 050 3656570.

AIKATAULU, SARJAT JA OSANOTTOMAKSUT

Perjantai 22.6.

14:00–17:00	Kisakanslia auki kisapaikalla (ilmoittautuminen ja maksaminen)	Alkuerät Naiset 15 €/os
14:00–	ONLINE-karsinta kisapaikalla 5 €/yritys, 16 nopeinta jatkoon	Alkuerät Miehet 15 €/os
n. 17:00–	Perinnevaskooli 15 €/osanottaja Ikääntyneet yli 70-vuotiaat 15 €/osanottaja Veteraanisarja à yli 60-vuotiaat 15 €/osanottaja Joukkueviesti 3-henkisin joukkuein, järjestäjän vaskoolit à 30 €/joukkue ArpaJokeri 15 €/osanottaja, järjestäjän vaskoolit arvalla, max. osanottajia 32 Palkintojen jako	Aloittelijat 5 €/os Nuorten (alle 16 v.) ja lasten (alle 12 v.) sarjat 0 €/osanottaja Joukkuekilpailu 3-henkisin joukkuein, à 30 €/joukkue Lounastauko Loppukilpailu Yleinen sarja (Kulta CUP III osakilpailu) Loppukilpailu Naiset Loppukilpailu Miehet Jokeri, 32 osanottajaa à 20 €/osanottaja ONLINE pudotus- eli loppukilpailu Palkintojen jako

Lauantai 23.6.

9:30–11:00	Kisakanslia auki kisapaikalla (ilmoittautuminen ja maksaminen)
10:30–	Yleinen sarja (Kulta CUP -osakilpailu) alkuerät à 20 €/osanottaja Järjestäjän vaskoolit

Kilpailujen tuotto käytetään veteraanikullan-
kaivajien asuin- ja elinolojen tukemiseen. Kil-
pailujen järjestelyistä vastaa Kultaperinne ry.

Lisätietoja järjestelyistä

Hannu Raja	p. 050 3656570
Antti Peronius	p. 050 4362316

Viime vuosina Lemmenjoen ja Sotajoen (ylärivi) kullanhuuhdonta-alueilta on tunnistettu jalokiviluokan punaisia korundeja, rubiineja. Kiteet ovat 1–3 cm läpimittaisia ja paikoin riittävän läpinäkyviä viistehtiottavaksi. Alakuvassa kullankaivaja Marjut Telilä, joka löysi Miessijoelta ensimmäisen Suomesta rubiiniksi luokitellun kiven. Marjutan kuva: Ari Karttunen, GTK; muut kuvat: Kari A. Kinnunen

TEKSTI JA KUVAT: KARI A. KINNUNEN

KULLANKAIVAJAN ARKEA – kultaa ja kallisarvoisia jalokiviä

Lapin kullan 150-vuotisjuhlissa on hyvä kerrata kullankaivajien tekemiä lukuisia jalo- ja korukivilöytöjä. Suomen korukivilöydöthän ovat pääasiassa kiviharrastajien ja kullankaivajien urote-

koja. Lemmenjoen ja Sotajoen konekaivajien käsittelemät suuret maamassat ovat kullan ohella paljastaneet monia uusia jalokiviä.

Kullanhuuhdonnan yhteydessä on löydetty seuraavia jalokiviä pääasiassa Lemmenjoen

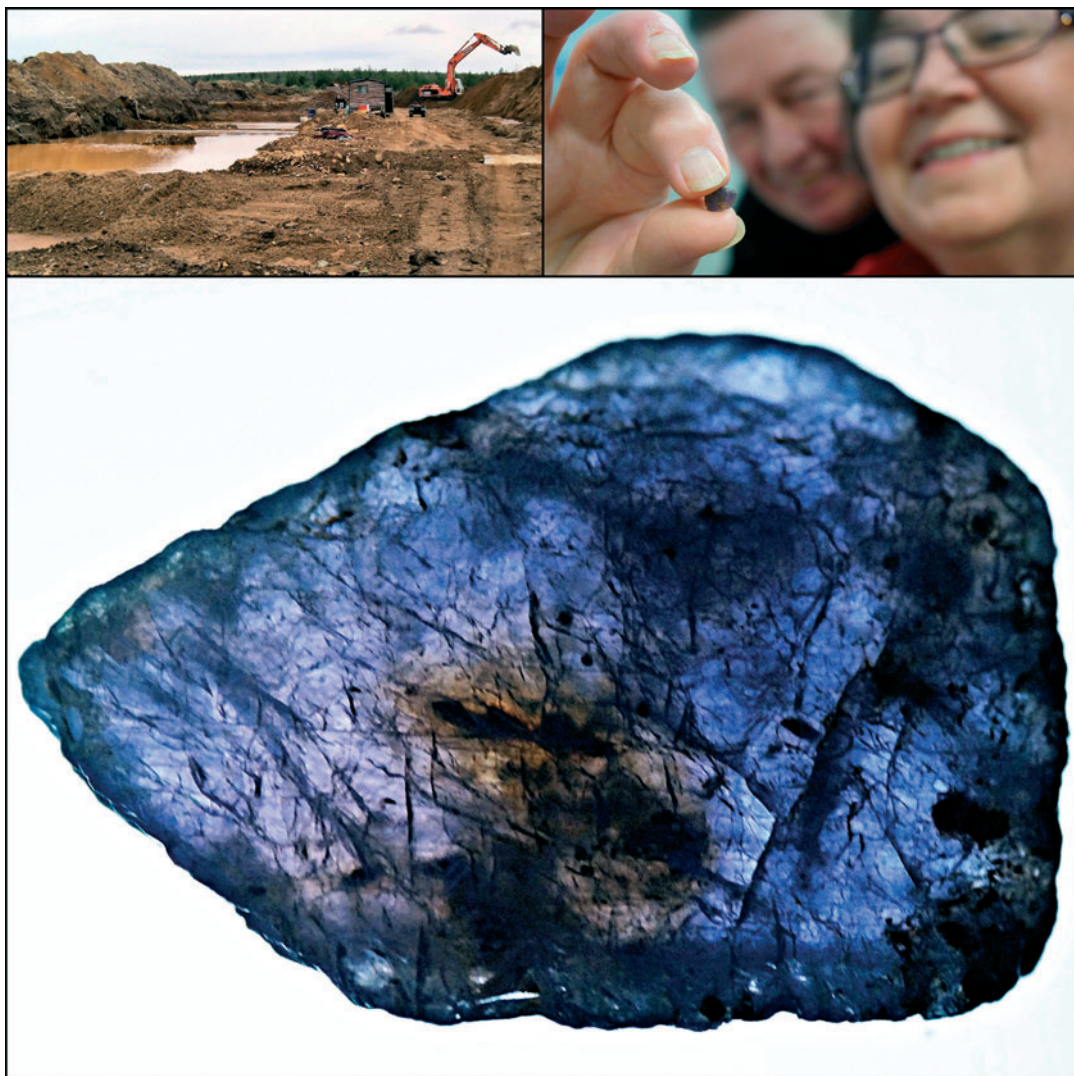
alueelta: rubiini, safiiri, tähtikorundi (Lapin Tähti), jalozirkoni ja jalokrysoberylli. Jokainen niistä oli jalokivilaatuisena ensimmäiseksi Suomesta tavattu.

Hiontakelpoisia korukiviä on löydetty huuhtomoilta runsaasti: granaatti, korundi, vuorikristalli, savukvartsi, lumikvartsi, keltakvartsi, ruskakvartsi, jaspiskvartsiitti, unakiitti, kuukivi, aurinkokivi, kirjomaasälpä, epidootti, zoisiitti, hematiitti (verikivi), goethiitti, kordieriitti, rutiili, turmaliini ja kyaniitti. Hyvä-

laatuiset granaatit ovat olleet koruihin käyttökelpoisimpia, sillä saanti on ollut jatkuvaa.

Löydöillä on pitkä historia

Suomalainen **Sigfrid Forsius** mainitsee *Mine-rografia*-kirjassaan (1643) Lapin timantit ja kristallit, joita nykyään pidetään vuorikiteinä. Kultaa hän ei mainitse, vaikka hän tuolloin teki tutkimusretken Lappiin ja erityisesti Tenojoelle. Jalokivet olivat tuohon aikaan eniten etsittyjä, sillä niillä uskottiin olevan monenlaisia

Jalokiviluokan sinistä korundia, safiiria, on tavattu pääasiallisesti Lemmenjoen kullanhuhdonta-alueelta. Alakuvan safiirin (10,5 mm, 0,3 g) löysivät Pekka Itkonen ja Pirjo Lainesalo Miessijoen kaivokseltaan. Miessin kaivoskuva: Eero Rantanen; muut kuvat: Kari A. Kinnunen

voimia. Metallimalmeja etsittiin, koska niistä uskottiin voitavan alkemian keinoin syntyvän kultaa.

Lapin jalokivistä kuten ametisteista, vuorikiteistä ja helmistä on kirjallisia mainintoja vuodelta 1674 myös ruotsalaisen **Johannes Shefferuksen** kirjassa *Lapponia*. Shefferus kumoo kirjassaan sata vuotta aikaisemmat **Olaus Magnuksen** mainitsemat kultahavainnot Lapista. Hopean kalliolöytöjä Shefferus sitä vastoin luettelee Lapista useampia.

Lapin kullan lopulta löydyttyä Ivalojoelta alkoi myös vaskausupien lähempi tutkimus. Uvan monet mineraalit kuten granaatit ja rautaoksidit tunnistettiin jo 1800-luvun lopussa.

Merenkulkijana historian kirjoihin päätynyt **A.E. Nordenskiöld** oli myös geologi ja mineralogi. Hän piti Tukholmassa 1891 esitelmän Ivalojoen ja Paatsjoen uvista, joista hän mielestään oli havainnut pieniä timantteja. Niitä ei myöhemmin ole pystytty varmistamaan. Havainto oli mahdollisesti virhetunnistus kirkkaista lyhytprismaisista zirkonikiteistä.

Jalokorundeja löytyi 1950-luvulla

Herman Stigzeliusen *Kultakuume*-kirjassa on ensimmäinen maininta sinisestä korundista, lähes safiirista. Stigzelius kirjoittaa nähneensä vuonna 1951 Morgamin Kultalassa **Jukka Pellisen** ikkunalaudalla sormenpään kokoisen sinisen mineraalin. Siinä oli kuusisakarainen värikuviointi. Pellinen oli löytänyt sen Kotaojalta. Stigzelius vei kiven tutkittavaksi ja se osoitautui ensimmäiseksi korundiksi. Väriltään se oli safiirimainen, mutta ei kirkkaudeltaan. Kivi on nyt GTK:n Kivimuseon kokoelmissa.

Tässä vaiheessa oli myös kiinnitetty huomiota lähinnä Puskuojan silkinhohtoiisiin tummanruskeisiin tuntemattomiin kiteisiin. Vuonna 1958 amerikansuomalainen jalokivenhioja **Rudolph Lakeside** tunnisti ne korundeiksi. Lakeside oli vuonna 1957 perustanut jalokivihionon Göteborgiin. Lapista hän etsi hiontakelpoisia granaatteja. Kesällä 1958 Lakeside löysi ensimmäiset korundinsa paikallisten

huuhtojien neuvomana ilmeisesti vanhoista rännityskasoista.

Lakeside hioi keräämistään kivistä näytesarjan yhteistyössä kultaseppä-taiteilija **Björn Weckströmin** kanssa. Korkealla pyöröhionnalla moniin korundeihin saatiin kohtalainen tähti-ilmiö, johon raakakivien silkkimäinen hohdot jo oli viitannut. Löytö julkistettiin 6. lokakuuta vuonna 1959 GTK:n silloisen johtajan **Aarne Laitakarin**, **Herbert Tillanderin** ja Rudolph Lakesiden toimesta. Tähti-ilmiön omaavista korundeista alettiin käyttää kauppanimeä Lapin Tähti. Löytö sai huomiota tiedotusvälineissä.

Rudolph Lakeside huomasi jo 1950-luvulla Lapin korundien hionnan käytännön vaikeudet. Ne johtuivat kivien lukuisista halkeamista (tieteellisesti ns. tiheä parting) ja monista sulkeumista. Joka tapauksessa korundeista tuli granaattien ohella tärkeä myyntiartikkeli monille kullankaivajille varsinkin Lemmenjoen alueella. Sieltä huuhdotut korundit ovat olleet melko kookkaita ja suhteellisen puhtaita, osa korukäyttöön soveltuvia. Yhtään todella kirkasta ja läpinäkyvää korundia, jalokiviluokittelussa rubiinia tai safiiria, ei tuossa vaiheessa kuitenkaan löydetty.

Laaja korutuotanto käynnistyi

Lemmenjoen kultan ja korukivien laajempi korutuotanto käynnistyi 1976. Kultaseppä **Aarne Alhonen** oli tehnyt Lahden kultaseppäkoulussa lopputyönsä menetelmistä, joilla hippuja voitiin turvallisesti juottaa koruihin. Alhonen on valmistanut hippukoruja yli 50 000 kappaletta. Samalla hän kesäisin keräsi Puskuojan Kulta-Safiiri -kaivokseltaan korukäyttöön sopivia jalokorundeja ja granaatteja. Konekaivuun yleistymisen Lemmenjoen alueella vaikutti merkittävästi löydettyjen korundien ja granaattien määrään sekä kokoon.

Alhosen työtä ovat jatkamassa **Janne Kannisto** ja Juha Janger, joka myös on Lahden kultaseppäkoulun kasvatteja. Varsinkin Janne Kannisto on käyttänyt koruissaan ansiokkaasti Lemmenjoen alueen jalokorundeja.

Lapin Tähtiä Aarne Alhosen Puskuojan Kultasafiiri-kaivokselta, suurin 2 cm. Kuva: Kari A. Kinnunen

Varsinaiset jalokivet yhä harvinaisuuksia

Kullanhuuhdonta-alueiden ensimmäiset rubiinit ja safiirit tunnistettiin tieteellisin menetelmin vasta 2000-luvulla. Tuossa vaiheessa kirjoittaja, **Kari Kinnunen**, kehitti GTK:ssa korundien läpinäkyvyyden mittaamiseen sopivan menetelmän. Sillä kyettiin mittaamaan mikroskoopilla kiven läpinäkyvyys hieman samoin kuin järjistä ja merestä mitataan veden näköisyys Secchi-levyllä.

Korundi on jalo, kun sen läpinäkyvyys on vähintään 1 mm. Tämä vaatimus perustuu siihen, että pienimmät kaupalliset briljanttihiontaiset kivet ovat 1 mm läpimittaisia. Rubiineista lisäksi määritettiin kromin esiintyminen mikroprobilla tai optisesta spektristä.

Ensimmäiset rubiinit ja safiirit varmistettiin näin Miessiltä 2000-luvulla. Kivet oli jo löydetty 1990-luvulla. Ensimmäisen rubiinin löytäjä oli **Marjut Telilä**. Ensimmäisten safiirien löytäjiksi on kirjattu **Jukka Hjelt** ja **Pekka Turkka**.

Parin viime vuosikymmenen aikana rubiineja ja safiireja on löydetty parikymmentä Lemmenjoen ja Sotajoen alueilta. Löytöjen määrä on ollut pieni kun ottaa huomioon koneellisessa kullankaivussa käsitellyt suuret maamasat. Kullansaantia maksimoivat rännit toisaalta eivät kovin hyvin pyydystä jalokiviä.

Raskaat ja kevyet korumateriaalit

Raskaat ja kevyet korumateriaalit

Vain granaatit ja korundit menevät hematitiitin ja rutiilin (sekä kullan) mukana raskaaseen fraktioon ränneissä. Muut korukivet ikävästi pyrkivät vierimään rihloista rännityskasoihin. Syyinä on niiden pienehkö tiheys, joka ei paljoa eroa tavallisista kivistä. Löytyminen edellyttäisi kasojen läpikäyntiä ajan kanssa, rae kerrallaan. Perheen lapset tai turistit voisivat tässä kunnostautua. Voisi veikata, että rännirakeista löytyy hiontaan sopivia kvartseja ja maasälpä

(kuten kuukiviä) jopa kaupallisesti kannattavasti.

Kalliolöytöjä kaivataan lisää

Korukivistä on kalliohavaintoja vain granaattien ja kordieriitin osalta granuliiteissa. Mutta tarpeeksi ehjiä hiontakelpoisia kiteitä niistä ei ole vielä löydetty. Varsinkin kordieriiteista toivoisi tulevaisuudessa löytyvän hiontakelpoisia yksilöitä.

Korundeja ei ole lainkaan löydetty paikallisista granuliittikaaren kivistä. Lähimmät korundin kallioesiintymät ovat parinkymmenen kilometrin etäisyydellä Kittilän Paaraskallassa, mutta siellä kiteet eivät ole korukäyttöön soveltuvia.

Muidenkin korukivien osalta kalliölöydöt ovat harvinaisia. Parhaita ovat olleet **Kai J. Rantasen** kultamonttunsa pohjan rapakalliosta poimimat kuukivet ja aurinkokivi. Hematiittia on tavattu kulta-alueen kallioperässä monissa kvartsijuonissa. Joissakin hematiitti on

riittävän tiivistä ja korukäyttöön soveltuvaa. Goethiittia on monissa surullisen kuuluisissa vanhoissa kalliokullan Laanilan seudun koekäivoksissa. Parhaimmat näytteet lienee jo kerätty talteen. Näistä kalliokullan koekaivoksissa on tavattu kalsedonia ja akaattia goethiitin ohessa. Löydöt teki **Oiva Varjos**.

Lapin korukivien legendaarinen etsijä **Jorma Valkama** on saanut kallioesiintymien tutkimuksiin apurahan Renlundin säätiöltä. Jännityksellä jäämme odottamaan uusia korukivilöytöjä.

Kirjallisuutta

Kinnunen, Kari A.; Vartiainen, Risto; Hietala, Satu; Lahti, Seppo I.; Lehtonen, Marja; Heikkilä, Pasi; Valkama, Jorma ja Huhta, Pekka (2017) Suomen Korukivet. GTK Erikoisjulkaisut 98, 342 s. Netissä: http://tupa.gtk.fi/julkaisu/erikoisjulkaisu/ej_098.pdf

Stigzelius, Herman (1987) Kultakuume. Lapin kullin historia. Suomen Matkailuliitto, 257 s.

Miessin granaatteja. Suurin viistehiottu 6 mm. Kuva: Kari A. Kinnunen

Vuosikokous 2018

Vuosikokoukseen aurinkoiseen Inarin kirkonkylään kokoontui 31.3.2018 nelisenkymmentä LKL:n jäsentä tekemään päätöksiä yhdistyksen asioista. Vuosikokouspöytäkirja 31.3.2018, toimintakertomus vuodelta 2017 sekä toimintasuunnitelma vuodelle 2018 löytyvät yhdistyksen kotisivuilta osoitteessa www.kullankaivajat.fi.

Kaikki toiminta edunvalvontaa

Toimintakertomuksessa todettiin liiton toimineen kaikkien kullankaivajaryhmien etujärjestönä riippumatta kaivumenetelmästä, kaivalueesta tai toiminnan luonteesta. Edunvalvontaa tehtiin kaikkien kullankaivajien eteen riippumatta iästä, etnisestä tai kansallisesta alkuperästä, kielestä, uskonnosta, vakaumuksesta, mielipiteestä, terveydentilasta, sukupuolisesta suuntautumisesta tai puoluekannasta.

Pari viikkoa ennen vuosikokousta saatiin vaakuuttava näyttö liiton ja sen edunvalvontatyön merkittävytydestä, kun Korkein hallinto-oikeus vahvisti neljän kullankaivajan oikeuden kaivaa kultaa hylkäämällä saamelaiskäräjien lupapäätöksistä nostamat valitukset.

Liitto on voimakkaasti tukenut kaikkia aiheuttomien valitusten kohteeksi joutuneita kullankaivajia ja liiton edunvalvontatoimikunta tehnyt kalevalaisia sankaritekoja tarjoamalla kullankaivun hallinnointiin liittyvää asiantuntija-apua ja konsultaatiota kaivajille.

Voidaan tietenkin perustellusti katsoa kaiken liiton toiminnan liittyvän kullankaivun edunvalvontaan.

Puheenjohtajavalinnassa historiallinen tuplapiruetti

Yhdistyksen vuosikokous valitsi **Maija Vehviläisen** ainoana ehdokkaana Lapin Kullankaivajain Liiton puheenjohtajaksi vuosiksi 2018–2020. Maija on miehensä Riston kanssa sotajokisia ammattikullankaivajia Rovaniemeltä. Hänet valittiin liiton hallitukseen vuonna 2012 ja vuo-

desta 2015 Maija toimi varapuheenjohtajana.

Vehviläisen valinta vuonna 1949 perustetun Lapin Kullankaivajain Liiton puheenjohtajaksi oli kahdellakin tapaa historiallinen. Maija on ensimmäinen naispuolinen kullankaivaja, joka on valittu liiton puheenjohtajaksi ja samalla hän on liiton historiassa ensimmäinen puheenjohtaja, joka ei kaiva kultaa Lemmenjoella.

Puheenjohtajana toimi aiempänä kolmivuotiskautena 2015–2017 **Hannu Viranto**. Viranto valittiin Lapin Kullankaivajain Liiton hallitukseen vuosikokouksessa 2002 ja hän toimi liiton hallituksen varapuheenjohtajana vuosina 2011–2014. Hallituksessa Hannun erityisvastuualueena olivat ulkoiset suhteet.

Aktiivisena ja aikaansaavana toiminnan kehittäjänä Hannu painotti puheenjohtajavuosiin erityisesti liiton tiedottamisen suuntaamista enemmän sosiaalista mediaa hyödyntäväksi kaksisuuntaiseksi viestinnäksi jäsenistön ja sidosryhmien suuntaan.

Hannu piti kokouksen lopuksi kiitospuheen, jossa hän kiitti kuluneista vuosista puheenjohtajana ja liiton hallituksen jäsenenä. Hän jatkaa edelleen kullankaivua Lemmenjoen Ruihtunmutkassa.

Hallitukseen uusia jäseniä

Hallitukseen valittiin uusina jäseninä **Marko Töuru** puheenjohtajaksi valitun Maija Vehviläisen vuoden jäljellä olevaan hallituspestiin sekä **Ami Telilä**. Ami on kaivanut kultaa Lemmenjoella alle kouluikäisestä saakka ja ammattimaisesti koneella vuodesta 1982. Marko tunnetaan yhtenä Tankavaaran Kultakylän isännistä sekä eettisesti ja ekologisesti tuotetun Lapin kullon tuotantoverkoston luomiseen tähdänneen Green Gold Lapland -hankkeen keulakuvana.

Hallituksessa jatkamaan valittiin **Hannu Raja** ja **Ensio Kaustinen**, joka nimettiin liiton varapuheenjohtajaksi. **Kai J. Rantanen** jatkaa sihteerinä ja rahastonhoitajana, **Esko Orava** vastaa kilpailutoiminnan kehittamisestä.

Hakekaa varsinaiseksi jäseneksi

Vuonna 2017 liittoon liittyi 330 uutta jäsentä ja vuoden lopussa yhdistyksen jäsenmäärä oli 3905 jäsentä. Jäsenmäärä on ollut edelleen kasvussa, mutta yhdistyksestä eronneiden määrä nousi aiempien vuosien tasosta jossain määrin. Tämän arvellaan johtuvan osaltaan siitä, että monet hakevut nykyisin liiton jäsenyyttä vain kokeillakseen kullankaivua liiton jäsenvaltuuksilla. Liiton hallitus on tunnistanut asian ja pohtii keinoja jäsenten sitoutumisasteen nostamiseksi.

Varsinaisten jäsenten kokonaismäärä kasvoi, mutta liiton hallitus kannustaa edelleen kaikkia kriteerit täyttäviä jäseniä hakeutumaan yhdistyksen varsinaisiksi jäseniksi. Uusiksi varsinaisiksi jäseniksi hyväksyttiin 24 jäsentä: **Olavi Ahola, Juhani M. Falck, Kauko Filppula, Ville T. Heikkilä, Olavi Heino, Sirpa Heino, Erkki Holappa, Pertti Härkönen, Raili Härkönen, Juha Kaila, Hannu Kareno, Teuvo Karvonen, Kimmo Kautovuori, Kalervo Kela, Petri Kempainen, Pentti Koppström, Arto Kunelius, Irma Kälviäinen, Kimmo Laakso, Reino Puikko, Juha Reijonaho, Arto Risku, Tapani Sulin ja Sampo Torikka.**

Luvut jirissä

Talouden tunnusluvut käytiin vuosikokouksessa yksityiskohtaisesti läpi ja vuosikokous yhtyi toiminnantarkastajien lausuntoon, jonka mukaan yhdistyksen taloudenhoito on asianmukaisesti järjestetty. Juhlavuosien rahoitustarvetta ennakoiden hallitus oli seurannut taloutta erityisen tarkasti, mutta kuitenkin liiton ja jäsenistön parhaaksi toimien siten, että varsinaisen toiminnan kulut vastasivat budjetoitua.

Kiinteistö Oy Kultakodin tontin rakennus-oikeuden hyödyntämisen kokonaiskustannukset olisivat yhdistyksen varallisuuteen nähden niin huomattava investointi, että vuosikokous totesi hallituksen tavoin, ettei päätöstä lisärakentamisesta tehdä ainakaan toistaiseksi.

And for our foreign members: Yes, of course you can pay your membership fee at summertime straight to our executive manager if you visit at our claims. It is no sense to pay half of payment for international banking system.

Och på svenska: Javist, betala på sommaren till Hanski. Ingen vits att ge kronorna till Wahlroos.

Maija Vehviläinen on LKL:n uusi puheenjohtaja. Kuva: Kai J. Rantanen

LIITON HALLINNOIMIEN KULLANKAIVU- JA VARASTOINTIALUEIDEN KÄYTTÄJÄT

► **Kullanhuuhdonta- ja varastoalueet** ovat vain liiton jäsenten käytössä = jäsenmaksut ol-
tava kunnossa

► **Varastoalueilla** säilytettävä kaivutoimintaan tarkoitettu omaisuus tulee olla näkyvästi mer-
kittynä nimellä ja puh.numerolla (huopatussi-
merkinnät aurinko polttaa pois alle vuodessa)

Alueet ovat välivarastointialueita. Käyttä-
mätön omaisuus: enimmäissäilytysaika on 2 v.

► **Toimenpiteet:** Välivarastointilansseilla ole-
vat merkitsemättömät tarvikenyytit poistetaan
ja hävitetään, metalliromu kierrätykseen.
Ajoneuvot poistetaan omistajansa kustannuk-
sella. Pelastakaa omaisuutenne merkitsemällä
se ajoissa.

► **Kullanhuuhdonta-alueet:** kaikilla alueilla
on liiton omistukseen siirtynyt rännejä, rihlo-
ja, vesikouruja. Näille on merkitty säilytyspaik-
ka ”LKL, kaivuvälineitä lainattavaksi valtaus-
alueella”. Alueille jääneet muut tarvikkeet pois-
tetaan kuten välivarastointialueiltaakin.

Paikalta poistuessanne tasoitelkaa mont-
tunne kaivoslain mukaiseen yleisen turvallisuus-
den edellyttämään kuntoon ja toimittakaa kai-
vuraporttinne liitolle kaivosviranomaiselle teh-
tävää vuosiraporttia varten.

Syntyneet jätteet on kaivajan toimitettava
asianmukaisesti jätehuoltoyhtymä Lapecon
molokkeihin. Kierrätettävä romu joko Lintu-
maan hyötyjäteasemalle Ivaloon tai Härkäse-
län lannsin romunkeräyspisteeseen.

Ongelmajätteet, kuten jäteöljy ja akut

**ehdottomasti suoraan Lintumaan hyötyjä-
teasemalle.**

Alueet on muutenkin pidettävä kaivoslain
määräysten mukaisesti siistinä.

Kaivussa on käytettävä saostusaltaita ja es-
tettävä samentuneen veden pääsy ulkopuoliseen
vesistöön, myös vapaavirtauksella rännitettäes-
sä. Toiminnanjohtajalta saa neuvoja vesijärjes-
telyiden tekemiseen. Suoraan puroon rännit-
täminen on kielletty.

► **Saunat:** Saunallisille valtauksille tuodut sau-
napuut eivät ole nuotiopuita. Liitto hankkii
alueille maapuuluvat, nuotiopuut noudetaan
maastosta.

Tämä ei koske Lemmenjoen kansallispuis-
toa, jossa maapuut eivät ole kullankaivajien
polttopuuta. Lemmenjoen jäsenvaltauksille
huolletaan kaikki käytettävä polttopuu liiton
toimesta.

► **HUOM! Kaivuilmoitukset:** valtauksilla ja
kullanhuuhdonta-alueilla toimivien jäsenten on
**ehdottomasti täytettävä kaivuilmoitusloma-
ke.** Laki velvoittaa raportoimaan tiedot kaivos-
viranomaiselle, ja tiedot ovat tärkeitä alueiden
jatkokäyttöä suunniteltaessa. Kaivuilmoituk-
sen voi täyttää liiton kotisivuilla osoitteessa
www.kullankaivat.fi

► **Liiton toiminnanjohtaja** on alueella ylintä
määräysvaltaa Lapin Kullankaivajain Liiton
nimissä käyttävä taho. Toiminnanjohtajan neu-
voista, kehotuksista tai määräyksistä ei ole ur-
putusmahdollisuutta.

KULLANKAIVUALUEET

Lapin Kullankaivajain Liiton jäsenillä oikeus kaivaa kultaa ao. alueilla käsi-työvälineitä käyttäen. Sallitut työvälineet ovat vaskooli, käsityövälineet, vesipumppu ja ränni sekä hihnakuljettimet ja lapiomiehen rumpu. Liitto ei ole hakenut alueille ympäristö- tai vesitalousluvanvaraiseksi luokiteltavien työmetodien, eli kaivinkoneen tai imurin vaatimia lupia, eikä alueilla saa näillä välineillä toimia.

Alueilla ei ole ennakkovarausjärjestelmää, vaan kaivamaan voi alkaa paikassa, jossa ei ole toisen kaivajan työmaata. Hyviä käytöstapoja ja kultamaiden reiluja perinteitä noudattaen taataan jokaiselle mahdollisuus yrittää.

Elämänkumppani, joka ei osallistu itse kaivutoimintaan, saa olla mukana kuulumatta yhdistykseen. Alle 16-vuotiaat perheenjäsenet

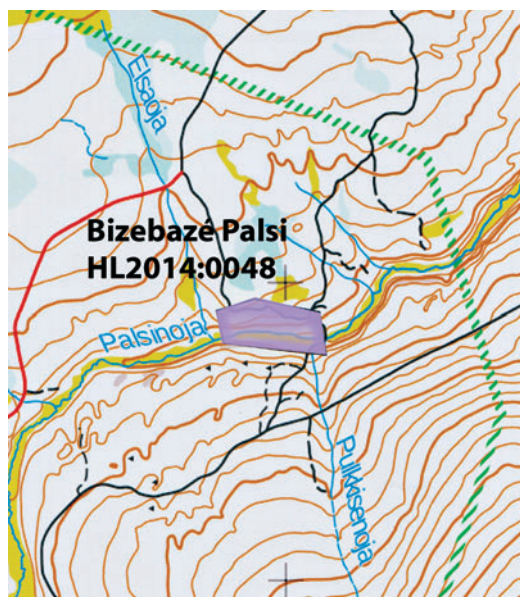
voivat osallistua myös monttuhommiin ilman jäsenyyttä.

Yhdistyksen jäsenmaksu on oltava maksettuna – pitäisi toki olla muutenkin.

LKL ry ei vakuuta toimintaa alueilla, eikä ole korvausvelvollinen toiminnasta jäsenilleen tai kolmannelle osapuolelle koituvista haitoista tai vammoista.

Liitto ei järjestä majoitusta alueilla. Leiriytyminen on sallittua lupa-alueilla sekä erillisillä leiriytymiseen vuokratuilla alueilla. Laanilan / Kutturantien alueilla voi majoittua asuntoajoneuvoissa. Karuoja Kakkosen kömmäti ja sauna ovat käytettävissä 5 €:n kulukorvausta vastaan. Avaimen saa Ahkun Tuvalta Njurguilahdesta 20 €:n panttia vastaan.

Oheiset kartat ovat kopioita lupapäätöskartoista, jotka määrittelevät aluerajat maastossa.

... jäsenvaltausten ohjeistusta 2018

Niitä ei ole tarkoitettukaan suunnistamiseen. Ajo-ohjeita alueille saa liiton toiminnanjohtajalta, Laanilan Savotta Kahvilasta ja Kutturantien kioskilta.

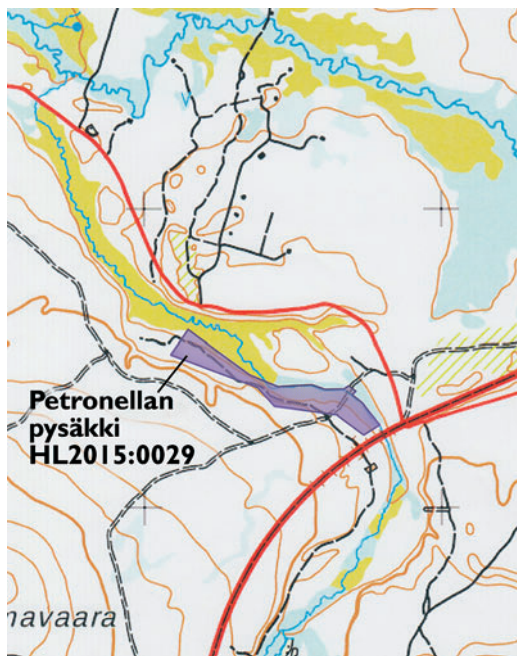
Kaivajat, käsitelty maamäärä ja saatu kulutamäärä on vuoden loppuun mennessä ilmoitettava liitolle vuosiraportointia varten. Löytämänsä kullan saa kaivaja luonnollisesti pitää.

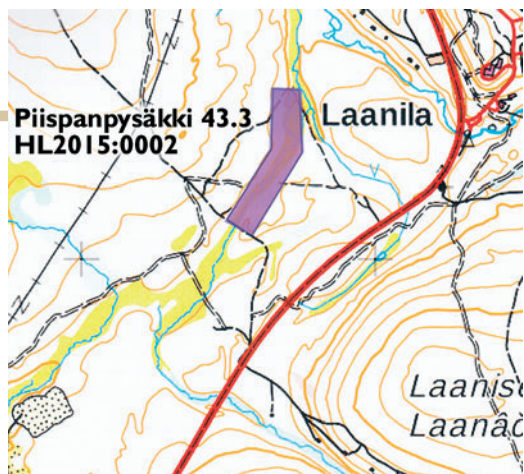
Tarkempia tietoja sekä ohjeita ongelmatilanteissa saa liiton toiminnanjohtajalta, joka vierailee viikoittain alueilla, puh. 0400 836 500.

Kultaista kesää ja onnistuneita elämyksiä,
LKL:N HALLITUS

KÄYTÖSSÄ OLEVAT LUPA-ALUEET:

ALUE	LUPATUNNUS	ALUEEN NIMI
Palsinoja	HL2014:0048	Bizebazé Palsi
Elsaoja	HL2013:0053	Gollediggi
Pulkkisenoja	HL2015:0006	Buhtesaja Pulkkinen
Rönskönoja, Laanila	HL2011:0049	Rönskön Neloset
Piispanoja, Laanila	HL2015:0002	Piispanpysäkki 43.3
Lauttaoja, Purnumukka	HL2015:0029	Petronellan pysäkki
Kotaoja, Lemmenjoki	HL2013:0052	Nurkanvaltaus II
Karuoja, Lemmenjoki	HL2011:0029	Karuoja Kakkonen

Toiminnanjohtajan kesäpäivystykset

Lapin Kullankaivajain Liiton kesäaikaisena toiminnanjohtajana toimii viimevuotiseen tapaan **Hannu Raja**. Hanskin tavoittaa liiton päivystyspuhelimesta 0400 836 500 tai henkilökohtaisesti Kasöörin kämpältä Tankavaarasta. Myös sähköpostilla voi ottaa yhteyttä: info@kullankaivajat.fi.

Kenttäpäivystykset alkavat keskiviikkona 20.6. 2018 Laanilan Savotta Kahvilassa kello 10–12.

Kutturantien Kultakioskille Hanski saapuu päivystämään kello 13–15. Siitä eteenpäin hän on tavattavissa joka keskiviikko Savotta Kahvilassa kello 10–12, ja Kutturantien Kultakioskilla 13–15 elo-

kuun puolivälin tienoille saakka.

Liiton jäsenistön talkoohan on ensiarvoisen tärkeää mm. liiton yhteisalueiden asianmukaisessa järjestyksessä pidon ja kisajärjestelyiden onnistumisen kannalta.

Mahdollisista järjestettävistä ylläpitotalkoista ilmoitetaan kaivukauden aikana päivestyksissä sekä Savotta Kahvilan ja Kutturantien Kultakioskin ilmoitustaululla. Lemmenjoen alueella Kultahaminan ilmoitustaululla.

Muistakaa merkitä nyyttinne ja vaununne Härkäselän väliavarastointialueella.

Juhlakoruja Lemmenjoen kultahipuista ja suomalaisista jalokivistä, kultaseppä Aarne Alhosen käsityötä 1990-luvulta. Kuva Antti Alhonen

AARNE ALHONEN

Kun tartuimme tilaisuuteen

Lapin kultahippuja ja niistä tehtyjä koruja brändätään ja sertifioidaan. Toimintaa koordinoidaan, toimijat verkostoituvat. Ihan tyhjästä ei tarvitse lähteä, tulosta on tehty ennenkin. Kun kuulin uutisen vanhan väärtini **Jarmo Lappalaisen** kuolemasta, mieleeni palasivat kirkkaana muistot kolmenkymmenen vuoden takaa, 1980-luvun lopun hullujen kulutusjuhlien ajalta.

Kahden yksinäisen sissin ammatilliset osaisemiset kohtasivat. Minä olin aloittanut korun- teon nollapistestä vuonna 1976. Vastavalmis- tuneena kultaseppänä sain käsiini jaspislohka- reen, jonka **Hetta-Uula** oli löytänyt Repokai- rasta. Tein siitä parikymmentä kaulariipusta. Seuraavana vuonna **Mäläskän Risto** kaatoi

työpöydälleni varttikilon isomushippuja ja käs- ki tehdä niistä kauniita koruja. Kymmenen vuoden kuluttua jalostin vuosittain kilokaupal- la Lemmenjoen kultaa tuhansiksi koruiksi.

Tammiston Tapio avasi Kaunispään hui- pulle Inarin Hopean sivuliikkeen ja palkkasi myymälänhoitajaksi Lappalaisen Jarmon. Va- luuttamarkkinat olivat avautuneet, maahan virtasi rahaa ja se liikkui. Kuumeinen ostovim- ma valtasi Kaunispään huipun. Ammattimie- het kaivoivat ennätysellisiä kultasaaliita, minä viilasin kultaa sormet verillä ja toimitin aikaan- saannokseni Jarmon jaettavaksi.

Päiväkassa saattoi joskus ylittää 10 000 markan rajan. Kuukausimyynti ylitti 100 000 markkaa ja vuosimyynti miljoona markkaa.

Jarmo viihtyi kuumeisessa hyörinässä ja innostui julkkisasiakkaista: ”Eilen myin **Tamara Lundille** ametistikäädyn ja viime viikolla **Anne Pohtamo** osti epidoottiriipuksen.”

Työ elätti tekijänsä. Valtio sai verotuloja voidakseen tukea kannattamattomia elinkeinoja kuten porotaloutta. Viiden vuoden ja viiden miljoonan liikevaihdon jälkeen törmättiin lamaan, luonnonlain ehdottomuudella. Jarmo vetäytyi alalta, minä jatkoin toimintaani muutuneissa olosuhteissa.

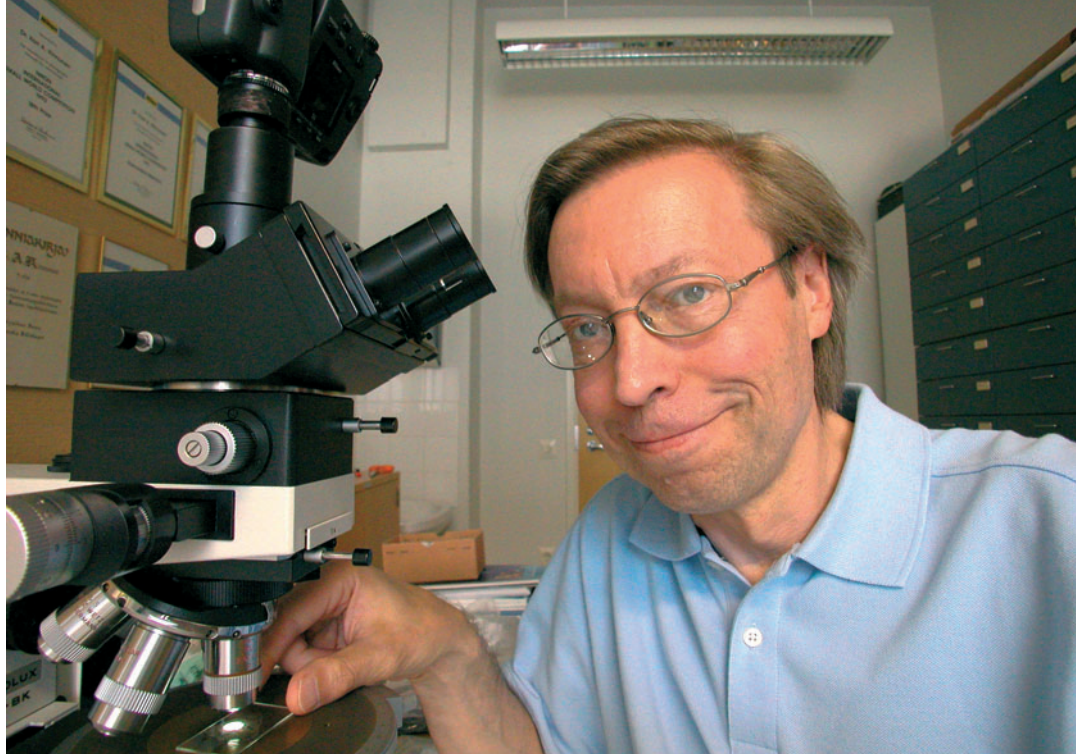

Jarmo oli vimmainen korukauppias. Eräänä sateisena elokuun iltana vuonna 1990 hän ilmestyi kämppälleni Raumalaan ja kertoi marsivansa aamulla Puskujärvelle. **Raumalan Reijo** on tulossa noutamaan **Patjaksen Masaa** aamuyhdeksältä, Jarmo hyppää kaveriksi vesitason kyytiin. Varustus oli kehno, ei sadetakkaa, jaloissa pari numeroa liian pienet lenkkarit, eväänä muutama tupakka.

Konetta ei kuulunut. Jarmo kyllästyi ja lähti kävelemään pois. Puskun mutkassa vesitaso lensi yli, noukki Masan kyytiinsä ja palasi Ivaloon. Jarmo käveli Puskun ja Lemmenjoen kanjonin pitkin Kultahaminaan. Vuorovenettä odottaessaan Jarmo innostui esittelemään repussaan olleita Lemmenjokikoruja niin keskittyneesti, että ei huomannut veneen tuloa. Päivän viimeinen vene tuli ja meni. Jarmo pummasi turistilta palan suklaata ja marssi sen voimalla **Merenluodon Karin** luo Miessille. Kari tilasi Enontekiön lentotaksin läheiselle Martiniiskonpalon kentälle.

Sitkeä sissi. Myöhemmin kuulin, että pari varpaankynttä oli irronnut, mutta myyntipuhe ei ollut tauonnut. Muutama koru oli mennyt kaupaksi Kultahaminassakin.

*Kovan päivän ilta
Kaunispään huipulla.
Lemmenjoki-korut ovat
taas vaihtuneet kolmen
maan seteleiksi, shekeiksi
ja tilisiirtolomakkeiksi
Jarmo Lappalaisen
käsissä elokuussa 1990.
Kuva Aarne Alhonen*

Kari A. Kinnunen polarisaatiomikroskooppinsa äärellä.

PROSPÄKKÄRI HAASTATTELEE

Vierivä kivi ei sammaloidu – **GTK:n erikoistutkija** **Kari A. Kinnunen eläkkeelle**

Hollantilainen renessanssifilosofi **Erasmus Rotterdamlainen** päätteli 1500-luvulla, että vierivä kivi ei sammaloidu. Tohtori Kari A. Kinnunen pystyisi varmaan tarvittaessa laatimaan tutkimusraportin ensimmäisestä löydetystä sammaloituvasta vierinkivestä.

Kinnunen ilmoitti kuitenkin keväällä jäävänsä täysinpalvelleena eläkkeelle GTK:n erikoistutkijan toimesta.

Kari on tullut tutuksi Prospäkkäriin lukijoille Lapin suurten kultahippujen ja kalkan-kaivun yhteydessä löydettyjen harvinaisten arvomineraalien tutkimuksia taitavasti popularisoimistaan artikkeleista. Hänen intohimoinen ja oivaltava paneutumisensa mineraalien valo-

kuvaukseen on suorastaan loistanut artikkeleiden kuvituksena olleissa mineraalien yksityiskohtia valottavissa kuvissa ja liiton valokuvauskilpailuiden Kullanmuruja-sarjan palkintosijoilla.

Monien liiton jäsentenkin merkille panema Kinnusen uusi valtaus on Tampereen Kivikerhon julkaiseman kivien ja mineraalien harrastajille suunnatun sekä sisällöltään että ulkoasultaan korkealaatuisen Mineralia – Kiviharrastajan kuvalehden päätoimittajuus.

Kysytäänpä Karilta tarkemmin.

Mikä johdatti sinut tälle kiviselle polulle?

Kiviharrastus vei minut geologian pariin. Vietin lapsuuteni Helsingin keskustan kiverä-

maassa. Lapsille tyypillinen pikkukivien kerääminen jotenkin jäi päälle koko loppuelämäksi. Sepelikasat ja louhintatyömaat takasivat kaupungissakin jatkuvasti uusia löytöjä. Jalokiviin minut johdattivat **Tauno Parosen** jalokivihionon näyteikkunan raakajalokivet, siis kotimaiset. Kittilän jaspis olikin ensimmäinen viikkorahoilla ostamani näyte. Parosen liike ja GTK:n Kivimuseo Otaniemessä olivat vakiokohteita. Koulussa kivistä ei paljoa opetettu silloinkaan. Kaikki kirjaston kirjat kyllä tuli kivistä lainattua ja luettuakin. Vanhempien tuki ja ymmärrys oli ensiarvoista. Tuohon aikaan 1950- ja 1960-luvuilla taisin olla niitä yhden käden sormilla laskettavia kiviarrastajia, joita Suomessa oli. Nyt meitä on tuhansia.

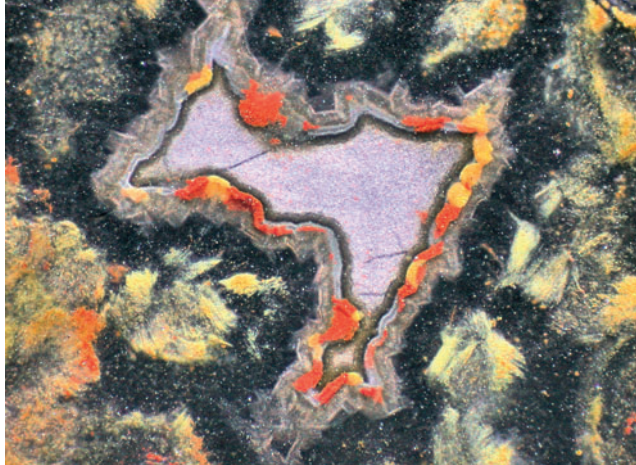
Opiskelu ja tehtävät GTK:ssa?

Koulun jälkeen pääsin opiskelemaan geologiaa Helsingin yliopistoon, mitä yhä pidän ihmeenä, sillä mikään matematiikkanero en ole ollut. Minulle yliopisto oli kaikkea sitä mitä se parhaimmillaan voi olla. Kivinäytteiden tunnistamisesta ajatteluni laajeni kallioiden ja maapallon historian ymmärtämiseen hyvien opettajien ansiosta. Kouluaikoina alkanut jalokivien mikroskopointi sai jatkoa väitöskirjassani, jossa esitin kvartsirakeiden sulkeumien käyttöä malminetsintään gemmologian tyyliin.

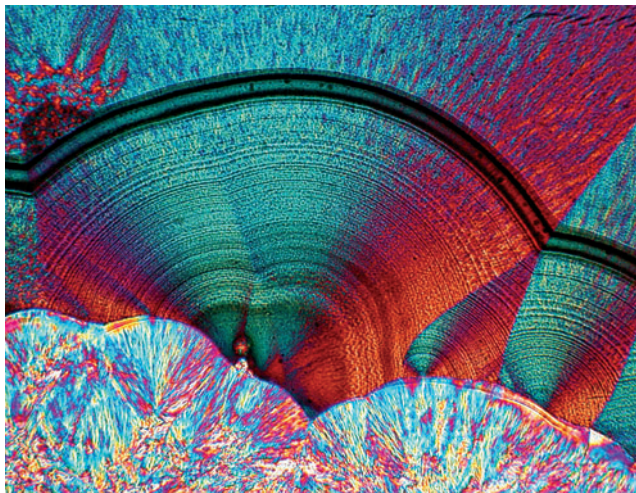
GTK:n palkkalistoilla olin vuodesta 1975 viime vuoden loppuun. Työskentelin geologina ja erikoistutkijana ensin malmiosaston perustutkimusryhmässä sitten Tutkimuslaboratoriossa. Vähitellen tehtäväkseni muotoutui arvomateriaalien tutkimus. Kultahiput ja korukivet olivat etsinnällisesti ja tieteellisesti tärkeitä materiaaleja 1990-luvulta alkaen. Niitä oli silloin varsin vähän tutkittu.

Olet monilla eri foorumeilla pitänyt ansiokkaasti esillä 150-vuotiaasta Lapin kullankaivuperinteen ja ammattimaisen kullankaivun jatkuvuuden merkitystä. Mistä kumpuaa kiinnostukseksi Lapin kullankaivuperinnettä kohtaan?

Kyllä Lapin kivistä innostuneet tutkijat vaikuttivat kiinnostukseeni eniten. Näistä voi

*Vuotson akaatti, kalsedonia, kuva-ala 1 mm.
Kuva: Kari A. Kinnunen*

Polarisaatiomikroskooppikuva Sääksjärven akaatista, kuva-ala 3 mm. Kuva: Kari A. Kinnunen

Luumäen Kännätsalon jaloberylliä, kuva-alan leveys 4 mm. Mikroskooppikuva: Kari A. Kinnunen

Edelweiss-isommuks, 108 g, 47 mm. Lemmenjoki, Miessijoki. Kuva: Kari A. Kinnunen

Timantteja Lahtojen kimberliittipiipun eklogiitissa, ksenoliitissa, suurempi 2 mm. Kuva: Kari A. Kinnunen

Lahtojen timanttioktaedrin pinnan kolmiomaisia syöpmiskuoppia, kuva-ala 2 mm. Kuva: Kari A. Kinnunen

mainita GTK:sta **Ville Saarisen, Pentti Erva-**
maan, Pentti Karhusen, Juho Hyypän, Mat-
ti Saarniston ja tietenkin **Herman Stigzeliuk-**
sen. Kaikki olivat silloin vielä elävää Lapin kul-
tahistoriaa. Lapin kullasta lukemani kirjat tie-
tysti vaikuttivat myös. **Seppo J. Partasen** kul-
takirjat loivat muuten hajanaisille tapahtumil-
le lähes kaunokirjalliset kehukset.

*Julkaisuluettelosi on pitkä. Prospäkkärin lukijat
ovat siitä ehkä parhaiten perehtyneet Lapin isom-
mushippujen tutkimusraportteihin. Näitä isom-
mushippuja tutkiessasi kehitit uusia arvokkaita
näytteitä tuhoamattomia tutkimusmenetelmiä.
Tänä päivänäähän ei ihan jokaisesta isommushi-
pusta ole tarpeen eikä mahdollistakaan perin poh-
jaista tutkimusraporttia tehdä, mutta millaisia
muistoja sinulla on noista pioneeriajoista?*

Isommushiput koettiin tuolloin GTK:ssa
niin tärkeiksi, että niitä voitiin tutkia budjetti-
rahoin eli laskuttamatta kalliita tutkimuksia
kaivajilta. Ei tiedetty, olivatko isot hiput kas-
vaneet rapakalliossa kuin perunat, vai olivatko
ne kiteytyneet kallioperässä jo paljon aikaisem-
min. Tutkimukset olivat tarpeen.

Samalla halusimme tallentaa suurimpien
hippujen löydöt jälkipolville. Pentti Karhunen
teetti hipuista jäljennökset ja me labrassa tut-
kimme alkuperäiset mahdollisimman tarkkaan.
Tähän kehitimme monia uusia menetelmiä.
Jopa pyyhkäiselektronimikroskooppi hankit-
tiin sen mukaan, että jopa kymmensenttinen
hippu sen kammioon mahtuisi. Näin isoa hip-
pua ei tullut ja iso kammio oli huono valinta
siksikin, että se tuppasi tyhjövaiheessa usein
falskaamaan. Mutta tarkoitus oli hyvä ja kul-
lankaivua kunnioittava.

*Jokainen luonnon muovaama kultakikkare on
ainutlaatuinen. Niiden joukosta olet nostanut
Prospäkkärin sivuillekin joitakin hieman erikoi-
sempia hippuja ja poikkeavia syntyhistorioita.
Prospäkkärissä 2/2013 luokittelit eri alkuperä-
tyyppiä olevia sekahippuja. Kannattaako kulan-
kaivajan jahdata kurioositeetteja vai unelmoida
pääsaostuman löytämisestä?*

Jokainen hippu on tosiaan ainutlaatuinen luonnontaideteos. Jokaisessa hipussa on jotain uutta. Jokainen hippu voi olla se puuttuva avain pääsaostumien siis emäkallioiden löytämiseen. Näin yhä uskon, vaikka kymmenien vuosien hommani eivät selvää vastausta tuoneetkaan. Kotiin vein mappikaupalla vielä julkaisematomia analyysijä ja havaintoja hipuista, ja tarkoitus on niiden parissa jatkaa eläkkeelläkin, kun aikaa ja vapautta on toisin kuin ennen.

Ja sitten sensaatiomaiset kultamaiden huippuharvinaisuuksien tunnistukset; Suomen ensimmäiset: safiiri, rubiini ja krysoberylli. Nämä merkitävät löydöthän ovat valtamediassa jääneet harmillisen vähälle huomiolle. Miltä tutkijasta itsestään tuntui?

Oikeastaan valtamedia ymmärsi niiden merkityksen oikein. Ne ovat kumminkin jalokivinä kurioositeetteja, lähes yksittäislöytöjä. Jalokiviä olisi pitänyt löytää niin paljon että kaupallinen jalokivikaivostoiminta olisi käynnistynyt. Vasta tällöin voitaisiin uutisoida uusista esiintymistä. Mutta toivossa pitää etsinnässä aina elää. Malminetsinnässä ensimmäisestä löydöstä voi kulua vuosikymmeniä kaivoksen avaamiseen.

Suomesta löydetyt timantit ja ainoa (?) löydetty rautameteoriitti sen sijaan huomioitiin mediassa näyttävästi. Olit näidenkin mediaseksikkäiden löytöjen tutkijana ja sait popularisoida tutkimusraportteja suurelle yleisölle.

Kumpi on lähempänä sydäntä: tieteellisten tutkimusraporttien julkaiseminen vai niissä olevan tiedon jakaminen kiviharrastajien keskuuteen?

Kyllä kumpikin on tärkeää. Mutta nykyään popularisointi on kyllä lähempänä sydäntä. Siinäkin pitää joka havainnon ja kuvan tarkistaa moneen kertaan aivan kuten tieteellisessä raportissa. Kun kirjoittaa selkokielellä, niin omakin ajattelu kirkastuu. Se on ollut yllättävä havainto.

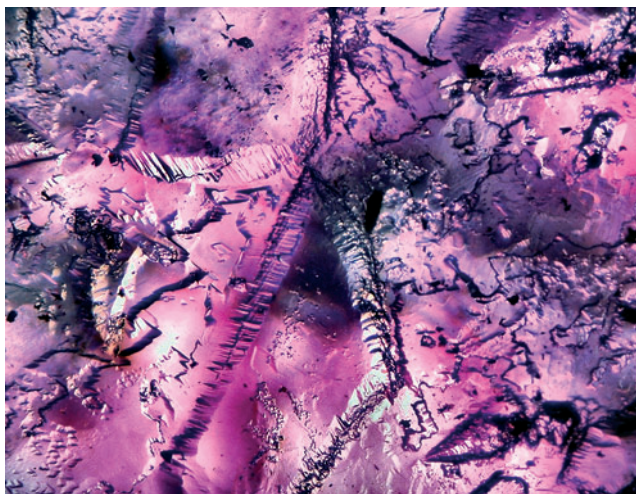
Gemmologia vs. mineralogia? Vai ovatko ne vain saman spektrin eri aallonpituuksia?

Rubiini Sotajoelta, 12 mm, 8,6 karaattia. Kuva: Kari A. Kinnunen

Viistehiottu ametisti Lampivaarasta. Taustalla ametistikvartsia raakakivenä. Kuva: Kari A. Kinnunen

Lampivaaran ametistin kidepinnan pintarakenteita, kuva-ala 7 mm. Mikroskooppikuva: Kari A. Kinnunen

Parhaimmillaan ne tosiaan ovat sama asia. Gemmologiassa keskitytään pelkästään jalokivien mineralogiaan, kun taas mineralogiaan kuuluvat luonnon kaikki kiteiset epäorgaaniset ainekset. Mineralogia onkin niin laaja alue, että tutkijat ovat siinä erikoistuneet kapeisiin aihepiireihin. Tuttuja ovat malmimineralogia ja pegmatiittien mineralogia. Parhaissa gemmologisissa laboratorioissa käytetään mineralogian uusimpia laitteistoja, ja menetelmät ovat tieteellisten standardien mukaisia.

Mineraalien kuvaus eri mittakaavoissa on tärkeä osa niiden tutkimusta. Kuinka ala on tällä saralla kehittynyt urasi aikana?

Itse olen ollut mukana todella monen mittakaavan tutkimuksissa satelliittikuvien tulkin-

nasta elektronimikroskooppikuvien hyödyntämiseen. Näytteiden kuvaus on sekin kasvanut digitaalisuuden myötä laadultaan uusiin ulottuvuuksiin kerroskuvauksen myötä. Kuvantamisen laitteistojen kehitys analogisesta digitaaliseen on ollut hienointa seurata urani aikana. Nyt minulla on kotona paremmat laitteet näyttekuvaukseen kuin laboratorioissa kymmenen vuotta sitten.

Arvomineraalien ja jalokivien tutkimus muuttuu nyt sinulla ammatista harrastukseksi. Vai muuttuuko, koska vähintään Mineralia-julkaisun päätoimittajuus pitää sinut tiukasti kiinni kivien maailmassa.

Aika paljon voin jatkaa samoin kuin toisäkin, mutta ilman tarkkoja kellonaikoja. Eniten jään GTK:sta kaipaamaan hienoja työkavereita. Mutta nyt pääsen paremmin keskittymään alan kirjallisuuteen ja tulkintamallien pohtimiseen. Mineralia-julkaisun toiminnassa pysyy tosiaan jatkuvasti ajan hermolla kivimaailman tapahtumien suhteen.

Kiitos. Lapin kullankaivajat ja Lapin Kullankaivajain Liitto onnittelevat sinua yli neljän vuosikymmenen mittaisesta arvokkaasta työstäsi jalokivien, kullan ja muiden arvomineraalien parissa GTK:n mineraalilaboratoriossa ja toivottaa kultaisia eläkepäiviä.

Lämmin kiitos onnittelestu! Ja puolestani haluan kiittää teitä kaikkia. Löytönne ja kertomuksenne ovat olleet minulle ilo ja tärkeä elämänsisältö kaikki nämä vuosikymmenet.

Kotkan topaasikiteen pintarakennetta, korkeus 4 mm. Mikroskooppikuva: Kari A. Kinnunen

Lapin kullan löytymisen 150-vuotisjuhlavuoden kunniaksi

Nuorissa on tulevaisuutemme. Juhlavuoden kunniaksi kävimme Saarenpuutaan päiväkodissa kertomassa lapsille Lapin kullankaivusta. Aluksi kerroimme hieman historiaa Lapin kullankaivusta, liiton toiminnasta ja kullankaivusta yleisesti. Olimme varanneet näyttille korukiviä, alan kirjallisuutta ja tietysti vaskausalttaat, että jokainen pääsi vuorollaan tutustumaan vaskaustouhuun. Kullanhuhdonta oli kaikille lapsille ja hoitajille ihan uusi asia, joka herätti paljon ihmeteltävää ja kysymyksiä. Jokainen voi varmaan kuvitella, kun kuulijakuntamme oli pääasiassa iältään 5–6-vuotiaita, mikä ketäkin eniten kiinnosti.

Vastaanotto oli todella innostunutta ja kaikki tietysti odottivat malttamattomana vuoroaan päästä tositoimiin vaskoolin kimppuun. Lapset näkivät vedessä kelluvat roskatkin kultana, kunnes kerrottiin, että kulta raskaampana materiaalina painuu pohjaan. Asia konkreti-soitui hyvin pian, kun lapset pääsivät itse kokeilemaan vaskausta ja kaiken jännityksen jälkeen kulta-hippuja todellakin löytyi vaskoolin pohjalta. Riemu oli varmaan yhtä suuri kuin 150 vuotta sitten Ervas-tilla ja Lepistöellä Ivalojoella.

Innokkailla kullanhuuhtojilla kävi todella hyvä tuuri ja kaikki löysivät hippuja. Hiput opeteltiin laittamaan putkeen ja jokainen sai putken itselleen. Lapset olivat kiinnostuneita erityisesti siitä, että mitä kullalla sitten tehdään, kun se on löytynyt. Mehän olimme koristautuneet tilaisuuteen kuin joulukuu-

set ja olimme ripustaneet koruja kaulaan, korviin ja sormiin, joten meidän oli helppo näyttää lapsille mitä kullasta voi todella tehdä.

Erilaiset korukivet kiinnostivat myös lapsia. He kastelivat kiviä ja ihastelivat kiiltäviä pintoja. Opettelimme tunnistamaan korundin ja erityisesti granaatit kiinnostivat lapsia jo värinsäkin puolesta. Lapset etsivät myös päiväkodin pihasta mitä ihanimpia kiviä, joita tutkittiin suurennuslasilla.

Jätimme lapsille päiväkotiin elämyksen lisäksi pari vaskoolia, joilla voivat jatkaa harjoittelua. Annoimme päiväkodille myös juhlavuoden kalenterit sekä pari kirjaa, jotta lapset voivat kuunnella päiväunille laittaessaan tarinoita kultamailta ja nähdä kultaisia päiväunia. Vaskausaltaiden pohjat tyhjensimme heille saaviin ja tästäkösyntyi heti kilpailua, kuka ehtii ensimmäisenä tutkimaan löytyisiköhän kultaa lisää. Kultakuume siis iski välittömästi niin lapseen kuin aikuisiinkin.

Meidän mieltä lämmitti saada erinomaista palautetta päiväkodilta mielenkiintoisesta päivästä kullanhuhdonnan parissa. Jotkut aikuiset olivat myös käyneet jo samana iltana tutustumassa liiton sivuihin. Päiväkodissa ovat nyt lasten toimesta alkaneet pihankaivuuhommat, toivottavasti emme joudu jälkikäteen maisemointitöihin.

Kipinä kullanhuhdontaan jäi selvästi itämään lasten mieleen, nuorissa ja lapsissa on tulevaisuutemme kaivajat.

MAIJA JA JUTTA

Palsinojan kämpänraato.

SIIRI TOLONEN JA EIJA OJANLATVA

Kultamaiden arvokasta kulttuuriperintöä suojelemassa

Ivalojoen kullankaivun alkamisesta tulee tänä vuonna kuluneeksi 150 vuotta. Myös Lemmenjoella on kaivettu kultaa ainakin 1940-luvulta lähtien. Vuosikymmenten aikana kullankaivajat ovat jättäneet itsestään pysyviä jälkiä maastoon: kämpänraatoja, erinäisiä kuoppia ja kasoja sekä kaikenlaista enemmän ja vähemmän tarpeellista rojua. Osa näistä kohteista on suojeltukin, jotta ne säilyisivät tuleville sukupolville muistoina alueen historiasta ja entisestä elämästä.

Lain suojaamat kohteet

Muinaismuistolaki suojelee yli 100-vuotiaat rakennusten ja rakennelmien rauniot ja muut ihmistoiminnan jättämät jäännökset, ja monilla nuoremmillakin jäännöksillä on arvoa kulttuuriperintökohteina. Myös useita vielä pystyssä olevia vanhoja kultakämppeä on suojeltu. Muinaisjäännöksistä, vanhoista rakennuksista ja perin-

teisen kullankaivun muokkaamasta maisemasta muodostuu kokonaisuutena rakennettu kulttuuriympäristö, joka sekä Ivalojoella että Lemmenjoella on arvoltaan valtakunnallisesti merkittäväksi.

Suojeltu kohde omalla kullankaivualueella?

Kullankaivualueilla tulee huomioida lain suojaamat muinaisjäännökset ja muut merkittävät kulttuuriperintökohteet. Kullankaivajat ovatkin tärkeässä asemassa kultahistoriallisten kohteiden säilyttäjinä. Muinaismuistolain mukaan muinaisjäännöstä ei saa vahingoittaa millään tavalla ilman erillistä museoviranomaisen antamaa lupaa. Jos tällainen kohde, esimerkiksi vanhan kämpän haamu, on kaivospiirillä tai kullanhuuhtontalualueella, sitä ei saa kaivaa, eikä sen päälle saa rakentaa tai kasata maata. Myös kämpän jäännöksen ympärille on jätettävä koskematon alue. Alu-

een laajuus riippuu siitä, mikä on tarpeen kohteen säilymisen kannalta. Mikäli museoviranomainen ei ole antanut tarkempaa ohjetta, jäännöksen ympärille jätetään yleensä kahden metrin suoja-alue sen näkyvistä reunoista.

Tietoa löytyy netistä

Kulttuuriperintökohteiden säilyttämiseksi niistä tarvitaan ajantasaista tietoa, jota käytetään mm. kullankaivulupien käsittelyssä. Tieto kaikista Suomen muinaisjäännekohteista ylläpidetään Muinaisjäänne rekisterissä, joka on netissä vapaasti selattavissa osoitteessa www.kyppi.fi. Sieltä löytyy tietoa arkeologisten kohteiden lisäksi myös Ivalojoen ja Lemmenjoen valtakunnallisesti merkittävistä kulttuuriympäristökohteista (RKY).

Kartoitustilanne ja omat havainnot

Kultamuseo teki ensimmäiset Ivalojoen ja Lemmenjoen kultahistoriallisten kohteiden kartoitukset 1970-luvulla. Tieto kohteista lisääntyy sitä mukaa, kun alueilla tehdään lisää kartoituksia.

Tänä kesänä Metsähallituksen arkeologi kartoittaa Ivalojoen ja sen sivu-uomien kulttuuriperintökohteita. Tutkijat eivät kuitenkaan rämpää kultamailla jatkuvasti, minkä vuoksi kullankaivajien itse tekemät kohdehavainnot ovat erittäin tärkeitä! Jos kullankaivaja löytää mahdollisen kulttuuriperintökohteen, siitä tulee ilmoittaa Saamelaismuseumo Siidan tai Metsähallituksen arkeologeille. Ilmoituksessa on hyvä olla ainakin yksi valokuva ja sijaintitieto.

LINKKEJÄ:

Kulttuuriympäristön palveluikkuna:
www.kyppi.fi > Arkeologiset kohteet- ja Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt -valikot
Muinaismuistolaki (295/1963): www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1963/19630295

YHTEYSTIEDOT:

Metsähallitus, kulttuuriperinnön erikoissuunnittelija Siiri Tolonen, 040 860 3800
siiri.tolonen@metsa.fi
Saamelaismuseumo Siida, arkeologi
Eija Ojanlatva, 040 1676 145
eija.ojanlatva@samimuseum.fi

Arvoisat kullankaivajat,

Ottakaa oheinen ohje vakavasti. Näin laki meitä velvoittaa toimimaan ja näin me myös toimimme. Useimmat haluavat näin toimia muutenkin, koska arvostamme kultamaiden kulttuuriperintöä ja ne harvat, jotka eivät muuten haluaisi, toimivat silti koska ...

Eräs valtion rahoittama valitusautomaatti lausukelee jo nyt näihin muinaismuistoasioihinkin liittyen siihen malliin, että on selvää, että tästä halutaan samanlainen hidaste, kuin mitä aiemmin ovat olleet toistuvat vääräksi osoittautuneet tiedot jokihelmisimpukan esiintymisestä.

Niiden tarkoitus on tehdä lupakäsittelijä epävarmaksi ja hidastaa lupaprosessia. Vaikka toistaiseksi kyseiset heitot ovat olleet tyylisiin: ”eräs tuntematon mies on ker-tonut, että siellä lähellä taitaa olla jokin kyseisen lain tarkoittama kohde” ja vaikka ne puheet on ollut helppo vastaselityksessä osoittaa hempuloiksi, emme tosiaankaan kaipaa kielteisiä ennakkotapauksia.

Eli fiksulla toiminnalla estämme tällaisten hankaloittajien työn parhaiten.

Evästävät teitä,
PERONIUS JA RANTANEN

KKL ry ja Tankavaaran Kultakylä järjestävät yhteistyössä

Kullanhuhdonnan SM-kilpailut 20.–22.7.2018 Tankavaarassa

Kisailmoittautuminen on avattu osoitteessa <http://www.tankavaara.fi/tapahtumat/kullanhuhdonnan-sm-kilpailut/>. Sivuilta löytyy infoa, tarkempi ohjelma ja hinnasto ennakkoilmoittautumislustoineen. Paikan päällä Tankavaarassa voi ilmoittautua ennakkoon Wanhan Waskoolimiehen ravintolassa 19.7.2018 kello 12 saakka. Jälki-ilmoittautumislisä on 5 euroa/kilpailija.

Toiminta-torstai 19.7.

Kultaperinne ry, Kultamuseo
& Team Deadwood ry järjestävät

11:00 OnLine-kilpailu alkaa
11:30 Kultra-CUP alkuerät
12:30 Parikisa
13:00 Joukkueviesti 3 henkeä
13:30 Lapin Kultra kilpailu
14.15 Metallinetsinsarja, Metallinetsinsarjan
Loppukilpailu perjantaina klo 9:40
15:00 Lapset 0 euroa ja nuoret
15:30 Kultra CUP finaali
16:00 OnLine-loppukilpailu, palkintojenjako
18:30 KKL:n jäseninfo-tilaisuus Nuggetissa
19:00 KKL:n Lapin kullanhuhdonnan 150-vuotiskutsu-
tilaisuus jäsenistölleen Nuggetissa.
21:00 Rock & Blues -iltamat Nuggetissa

Torstain kilpailuihin osallistumismaksut Kultra-
perinne ry:n tilille FI84 2160 1800 0035 27.
Ennakkoilmoittautuminen:
hannu.raja@netikka.fi

Ilmoittautuminen metallinilmainsarjaan:
Osallistumismaksu, 30 euroa/osallistuja.
Alkuerät 19.7.2018 klo 14:15
Finaalit 20.7.2018 klo 9:40

Metallinilmainsarjassa kilpailijat etsivät yh-
deltä rajatulta alueelta pisteytettyjä esineitä,
aikaa etsimiseen on 30 minuuttia. Kilpailijat

saavat käyttää omaa metallinilmainsintaan.
Etsittävät esineet ja niiden pistemäärät ovat
etukäteen nähtävissä kisapaikalla.

Perjantai 20.7. alkaen klo 10:00 KULLANHUUHDONNAN SM-KISAT

- Perinnevaskoolisarjat (Batea ja Eastwing)
 - Karsintaerä, kilpavaskooli
 - Joukkuekilpailu 2
 - Joukkuekilpailu 3
- 19:00 Kultraillallinen & Blues Nuggetissa,
28 euroa. Sisältää Buffet-illallisen ja
kultateemaista ohjelmaa.
21:00 Rock & Blues -iltamat

Lauantai 21.7. alkaen klo 10:00 KULLANHUUHDONNAN SM-KISAT

- Karsintaerä
 - Joukkuekilpailu 5
- 18:00 KULTAHUUTOKAUPPA
19:00 Lasten ja nuorten ilta Kultamuseolla
21:00 Rock & Blues -iltamat Nuggetissa

Sunnuntai 22.7. alkaen klo 10:00 KULLANHUUHDONNAN SM-KISAT

- Jokeri-sarja
 - Loppukilpailuja
- 14:00 Palkintojenjako, päättäjäiset

Talkoolaiseksi Tankavaaraan

Tankavaaran Kultakylä järjestää kullanhuhdonnan
SM- ja MM-kisojen valmisteluun liittyvät talkoot
viikko ennen juhannusta 18.–21.6.2018 ja muuta-
ma päivä ennen SM-kisoja 16.–18.7.2018, joihin
kaivataan talkoolaisia.

Ilmoittautua voi sähköpostitse:
info@tankavaara.fi

Talkooruoat ja sauna tarjotaan.

Talkootyöt ovat kisa-alueen ja tapahtuma-alueen
sekä rakennusten siistimistä ja kunnostustöitä.

JÄSENET HUOM:

Jäsenmaksumerkinnät on päivitetty tilanteen 8.5.2018 mukaisesti. Sitä myöhemmät maksut eivät osoiteprintissä luonnollisestikaan näy.

Syntymäpäivät siirretty EU:n tietosuoja-asetuksen vuoksi

EU:n yleinen tietosuoja-asetus (GDPR) astui voimaan 25. toukokuuta 2018. Byrokratian ja tosikkojen pilkunviilajien ihmemaa Suomi ottaa sen tietenkin käyttöön kaikessa ankaruudessaan.

Sen vuoksi syntymäpäiväpalsta on jäissä siihen asti, kunnes tämä uusi riesa on LKL:n hallituksessa täysin sisäistetty.

LKL ry:n Kultaseminaariristeily 8.–10.2.2019

Lapin Kullankaivajain Liitto ry järjestää ensi vuoden Kultaseminaariristeilyn Helsinki – Tukholma – Helsinki M/s Mariellalla 8.–10.2.2019.
Merkitkää kalentereihinne.

Lemmenjoen kultareitin avajaiset 30.6.2018

Lemmenjoen Kultareitin avajaisia vietetään 30. kesäkuuta klo 14 alkaen Kultahaminassa. Sieltä patikoidaan kullan ensimmäisen löytöpaikan kautta Morgamojan Kultalaan n. 5,5 km.

- Avajaisiin on maksuton venekuljetus Njurgulahdesta klo 12 ja paluukyyti takaisin lähtee Kultahaminasta klo 21. **Paikkoja kuljetukseen on rajoitetusti, joten sitovat ilmoittautumiset pyydetään viimeistään torstaina 28.6.2018.** Avajaisia ovat tervetulleita viettämään kaikki silloin alueella liikkuvat ja myös omin neuvoin paikalle saapuvat.
- Morgamojan Kultalassa tarjotaan noki-pannukahvit, mutta muutoin avajaisiin osallistujia pyydetään varautumaan omin eväin ja retkeilyvarustein.
- Ilmoittautumiset ja tiedustelut Ylä-Lapin luontokeskus Siida puh. 0206 39 7740

Tervetuloa mukaan!

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Kuva: Kultamuseo / Viljo Mäkipuron kokoelma

Odotettu ratkaisu – KHO hylkäsi saamelaiskäräjien valitukset

Korkein hallinto-oikeus ratkaisi maaliskuun puolivälissä auki olleet kullanhuhdentalupiin liittyvät valitusasiat kullankaivajien hyväksi, mikä päätti saamelaiskäräjien masinoiman sarjatuotantovalittamisen. Tämä omilla rahoillaan lain turvaamia oikeuksiaan puolustaneille kullankaivajille valtavan raskas valitustehtäily alkoi vuoden 2011 uuden kaivoslain myötä ja on tuottanut yli 80 valitusta kullankaivajille myönnetystä kullanhuhdonta- ja ympäristöluvista.

Saamelaiskäräjien valitusten keskeinen väite on ollut se, että Tukes ei olisi kaivoslain 38. §:n mukaisesti riittävästi selvittänyt kullankaivun vaikutuksia saamelaisten oikeuteen harjoittaa kieltään ja kulttuuriaan. Nyt KHO on todennut – samoin kuin Pohjois-Suomen hallinto-oikeus yli 40:ssä jo aiemmin lainvoiman saaneessa päätöksessään – että lupavalmistelu on ollut kaivoslain mukaista ja tehty kaivoslain 38. §:n mukainen selvitystyö riittävää.

KHO:n päätös on ennakkopäätös. Se merkitsee sitä, että samoilla perusteilla tehtäville valituksille ei KHO tule enää antamaan valituslupaa. Tämä valituspolku lienee siis lopultakin tallattu päähän saakka. Ainoastaan sitä emme tiedä, kuinka paljon vähäisempikin selvittely olisi riittävää.

Liitto on tyytyväinen siihen, että seitsemän vuotta kestänyt valitustehtäily on saanut päätöksensä. Kaikki paikalliset ja maakunnalliset mediat huomioivat päätökset näyttävästi ja pitivät niitä pääkirjoituspalstojaan myöten odotettuina. Ainoastaan julkisrahoitteiselta Ylen alla toimivalta Yle Sápmilla uutinen KHO-päätöksistä oli mennyt ohi.

Rahavirta pyörittämään valitusautomaattia

Saamelaiskäräjät on viitannut valituksissaan lisäksi KHO:n ratkaisuun 2014:111 sekä kuvannut yleispiirteisesti kullanhuhdontan haitallisia vaikutuksia saamelaiskulttuuriin ja poronhoitoon. Tuossa yksittäisessä ratkaisussa oli käytännössä kysymys siitä, että kullanhuhdontalupaa koskevista oikeudenkäyntiasiakirjoista ei ilmennyt riittävästi se, että

saamelaiskäräjille olisi selvityksen antamista varten toimitettu kaikilta osin selkeä ja kattava aineisto. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus oli aiemmin harjonnassaan antanut aiheettomasti merkitystä saamelaiskäräjien väittämälle resurssipulasta uuden kaivoslain soveltamistilanteessa.

Tämä näkemys ei enää vastaa nykyistä tilannetta. Uusi kaivoslakikin on ollut voimassa pian seitsemän vuotta ja asiassa alkaa olla vakiintunut oikeus- ja hallintokäytäntö.

RKP:läinen oikeusministeri **Anna-Maja Henriksson** osoitti vuoden 2012 valtion talousarviossa saamelaiskäräjien hakemaa 80 000 euron määrärahaa suuremman, noin 100 000 euron suuruisen lisäresurssin kaivoslain mukaisia lausuntoja valmistelevan ympäristösihteerin palkkausta varten. Kyseinen 100 000 euron lisäys vakiintui välittömästi valtion rahoittamaan saamelaiskäräjien budjettiin.

Näitä taustoja vasten saamelaiskäräjien yksilöimättömät, ilman asianmukaisten selvitysten tukea laaditut valitukset ovat erikoisia. Saamelaiskäräjät on itse kieltäytynyt tekemästä näitä selvityksiä tai edes osallistumaan yhdessä selvittämiseen. Heidän KHO:n vääräksi toteaman näkemyksensä mukaan muiden tulisi asiaa selvittää ja he sitten sitä selvitystä arvioisivat.

Myös ympäristölupia koskeneissa KHO:n ratkaisuissa on jo aiemmin katsottu, että koneellisesta kullankaivusta ei nykymuodossa aiheudu haittaa saamelaiskulttuurille ja vaikutukset saamelaisten perinteiselle elinkeinolle, kuten poronhoidolle, kalastukselle ja metsästykselle, jäävät vähäisiksi ja paikallisiksi.

Vuoden 2014 tulkinvaraisen KHO-päätöksen vuoksi Tukes joutui tarkentamaan lupakäsittelynsä dokumentointia ja byrokratiaa kaikkien lupahakemusten osalta, myös lapiokaivulupien. Tämä ja valitusrumban jatkuminen hidastivat lupaprosesseja niin paljon, että kaivosviranomaiselle kertyi pahimmillaan toistasataa hakemusta jonoon.

Yhteiskunta maksoi jokaisesta saamelaiskäräjien hylätystä valituksesta. Kullankaivajat maksoivat omat oikeuskulunsa, joista osan saamelaiskäräjät tosin määrättiin korvaamaan.

Kaikkeen tähän kului kymmeniätuhansia euroja ja paljon turhaa työtä.

Työmaat seisoivat vuosia jopa sellaisilla kaivajilla, joiden lupapäätöksistä ei ikinä edes valitettu. Lisäksi tämä raskas selvittäminen ja lupaviranomaisen osallistaminen hallinto-oikeuskäsittelyihin tulevat aiheuttamaan kullanhuhdontalupamaksujen nousua. Eli kullankaivajia on rangaistu lakiin kirjattusta oikeudesta kaivaa kultaa näiden mutkien kautta jo nyt. Nämä asiat saamelaiskäräjät valituksillaan sai aikaan ja ne ehkä kuuluivat sen tavoitteisiinkin.

Imperiumin vastaisku

Paikallislehti Inarilainen uutisoi hiljattain saamelaiskäräjien hallituksen päättäneen, että KHO-päätösten jälkeen se ei toistaiseksi valita vastaavista kullankaivua koskevista lupapäätöksistä. Saamelaiskäräjien hallitus jää odottamaan 19.–20. kesäkuuta kokoontuvan saamelaiskäräjien yleiskokouksen asiaa koskevaa linjausta.

Tietenkin on edes vähän toivoa, että länsimaiseen oikeustajuun vahvasti kuuluvan valitusoikeuden väärinkäyttäminen päätetään siellä lopettaa. Valitettavasti jo näinkin pian KHO-päätösten jälkeen on kuitenkin viitteitä siitä, että samoilla tahoilla on suunnitelmissa avata valtion kassasta saatavilla rahoilla uusi rintama. Ainoana tavoitteena näissä suunnitelmissa on tehdä kullankaivutoiminta mahdollisimman hankalaksi ja kalliiksi, ja lupaprosessit mahdollisimman hitaiksi ja työläiksi.

Tällä kertaa tarkoituksena on käyttää jarruvaroja uutta lakia ympäristövaikutusten arviointimenettelystä eli lyhyemmin YVA-menettelyä, jota ei ole koskaan aiemmin arvioitu tarvittavan kullanhuhdonnan lupaharkinnassa.

Epäluuloja herättää jopa sinisilmäisten ja perusrehellisten kullankaivajien piirissä, että kaksi toisistaan riippumatonta tahoa – Lapin ELY ja saamelaiskäräjät – täysin spontaanisti saa aikaan täysin samoihin aikoihin samasta kullanhuhdontahank-

keesta samansisältöiset lausunnot, joissa esitetään arviointimenettelyn tarveselvityksen aloittamista. YVA-lain täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja seuranta sekä ympäristövaikutusten arvioinnin yleinen kehittäminen kuuluu ympäristöministeriölle.

ELY on yhteysviranomainen, joka arvioi tarpeen varsinaisen YVA-menettelyn aloittamisesta. Tiedottamisen, kuulemisen ja ympäristövaikutusten arvioinnin kustannuksista vastaa luonnollisesti hankkeesta vastaava.

Varsinainen YVA-menettely on suurille ja ympäristövaikutuksiltaan merkittävillä hankkeilla suunnattu laaja ja suuritöinen – siis hankala ja aikaavievä – perinpohjainen selvitys. Yleensä sitä edellytetään esimerkiksi yli 550 000 tonnia vuodessa louhivilta malmikaivoksilta tai yli 25 hehtaarin laajuisilta avolouhoksilta tai esimerkiksi yli 150 hehtaarin turvetuotantoalueelta.

Kullankaivutyömaathan eivät ole rinnastettavissa avolouhokseen; yhtenäistä kaivupinta-alaa ei ole niin paljon että YVA-menettelyä olisi tarpeen käynnistää. Yleensäkin haetuista kullankaivualueista ei käsitellä kuin 20–30 prosenttia pinta-alasta.

Mitään perusteltua syytä YVA-menettelyn aloittamiseen kullankaivuhankkeissa ei siis ole, mutta jo pelkkä hankekuvauksen koostaminen yhteysviranomaiselle päätöksentekoon varsinaisen YVA-menettelyn soveltamisesta, vastaa käytännössä laajuudeltaan varsinaisen ympäristölupahakemuksen laatimista.

Hyvin tuntuu siis luonnistuvan valtionhallinnolta kärkihankkeena ilmoitettu byrokratian purku ja yhteistyökumppaneiltamme ”tätä kaikki asianosaiset noudattakoon” -periaatteen kunnioittaminen. Vaikka valittajavastustaja on lyöty kaikilla rintamilla, niin pitää muistaa, että saamelaiskäräjien kassa on sama kuin valtion kassa, eli käytännössä pohjaton ja odotettavana on iso nippu uusimuotoisia kamppamisyrityksiä.

KAIVOSPIIRIOSUUS LEMMENJOELLA

*Myytävänä konekaivuluvilla oleva kaivospiiriosuus
Lemmenjoen Miessijoella. Alueella hyvä kämpppä ja sauna.*

Juhani Kangas, puh. 0400 618 750

KUTTURAN KULTAKISAT

lauantaina 14.7.2018 klo 10:00

Kultaperinne ry. järjestää yhteistyössä paikallisten kullankaivajien ja Kultakioskin kanssa keskellä kultamaita Kullanhuuhdontakilpailut, Sotajoentie 1, Saariselkä

Ilmoittautuminen kilpailuihin kisapaikalla noin klo 10:00–11:00
Alkuerät ja Pudotuskisa (pikkupannulla) alkavat noin klo 11:00.
Loppukilpailut alkaen noin klo 14:30. Kelloajat ohjeellisia.

SARJAT

- Veteraanit 10 €/osallistuja
- Alle 60-v. Yleinen 15 €/osallistuja
- Naiset 15 €/osallistuja
- Miehet 15 €/osallistuja
- Perinnevaskooli 15 €/osallistuja
- Aloittelijat 5 €/osallistuja
- Nuoret 5 €/osallistuja
- Lapset 0 €/osallistuja
- Pudotuskisa 5 €/yritys klo 11:00–, 8 nopeinta finaaliin
- Finaalit:klo14:30, Veteraanit, Yleinen alle 60-v., Naiset, Miehet, Perinnevaskooli ja Pudotuskisa
- Jokeri 20 €/osanottaja, enintään 32 osanottajaa
- Joukkue 3-henkinen, 30 €/joukkue, enintään 16 joukkuetta
- Altaiden tyhjennystalkoot
- Palkintojen jako

Kilpailujen tuotto käytetään veteraanikullankaivajien asuin- ja elinolojen tukemiseen. K. Oy Kultakodin kunnossapitoon. Pyrkyyrien palstan ylläpitoon.

Kultakioskillä ruokailua, makkaraa, kahvia, virvokkeita.

Majoitusta voi tiedustella tarvittaessa Köysivaarasta Ari Nissilältä www.ivalojoki-travellers.fi tai Savottakahvilasta www.savotta@kahvila.inet.fi, puh. 040 060390.

Lisätietoja järjestelyistä

Hannu Raja
Olavi Lind

p. 050 3656570
p. 0400 202161

Kultaa ja kimallusta

Saariselkä-viikolla 13.–19.7.2018

 Kultaa ja kimallusta etsivän kannattaa tänä kesänä suunnata tien-sä Saariselälle. Heinäkuun puolivälissä järjestettävän Saariselän tapahtumaviikon ohjelmassa on kultamaiden perinteisiin kaivautuvia tapahtumia.

Saariselkä-viikon aluksi perjantaina 13.7. kokoonnutaan Köysivaaran kämpälle Kutturaan, mistä lähdetään Ivalojoen Matkailupalveluiden opastamana jokimelontaretkelle Saarnakonkäälle, Kultalaan, Sotajokisuulle ja Ritakosken Kultalaan.

Lauantaina 14.7. Kultaperinne ry järjestää yhteistyössä paikallisten kullankaivajien ja Kultakioskin kullanhuuhdontakipailut keskellä perinteisiä kultamaita. Kisoissa on useita sarjoja aina lapsista veteraaneille. Osallistumismaksut käytetään Inarin Kultakodin hyväksi ja Pyrkyrien palstan ylläpitoon.

Illalla rentoudutaan Savottakahvilassa **Kai Lehtisen ja Heikki Rantasen** uuden musiikkiteatteriesityksen parissa. *Rautaista vaaraa* -esityksessä kairan kulijat seikkailevat tuntureilla Rauta-vaaran jalanjälkiä etsien.

Sunnuntaina 15.7. tutustutaan kullankaivun historiaan Laanilan Kultareitillä. Matkaan lähdetään klo 11 Kuivakurulta, Erä Peran valtaukselta, missä päästään kokeilemaan kullanhuuhdontaa vaskoolilla oppaan johdolla. Tämän jälkeen tehdään tutkimuskierros **Mäkisen Jaskan** pihapiiriin sekä Ivalojoen Kultra Oy:n

- ▶ Jokimelontaretki Ivalojoella pe 13.7. klo 8:30.
- ▶ Kutturin kultakisat la 14.7. klo 10
- ▶ Rautaista vaaraa -musiikki-teatteriesitys Savottakahvilassa la 14. ja ke 18.7. klo 19
- ▶ Tutustumisretki kullankaivun historiaan Laanilan Kultareitillä su 15.7. klo 11
- ▶ Kuukkelin kesämarkkinat ma 16.7. alkaen
- ▶ Kiilopää-päivä ti 17.7. klo 11
- ▶ Rokulipäivä Savottakahvilassa ke 18.7. klo 10
- ▶ Tankavaaran touhutorstai to 19.7. klo 11
- ▶ Tikkakisa Savottakahvilassa to 19.7. klo 14
- ▶ Se vain elämää -musiikki-teatteriesitys to 19.7. klo 19

TULOSSA!

Puuman Jänkhäjuoksu la 18.8.

Lisätietoja tapahtumista Facebookissa: Saariselkä on POP ry:n sivuilla

Lisätietoja: Kaisa Särkelä, 0400 603 903

kaivuprojekteihin 1900-luvun alussa.

K-Market Saariselän Kuukkelin kesämarkkinat alkavat maanantaina 16.7. Markkinatarjouk-

sia ja arvontaa on luvassa koko viikon ajalle.

Tiistaina 17.7. vuorossa on Kiilopään huiputus, jolloin kiivetään Suomen Ladun oppaan johdolla Kiilopään huipulle ja tutustutaan alueen upeaan luontoon ja huikaiseviin maisemiin. Päivän päätteeksi pyörähdetään purossa uimassa ja lämmitellään Kiilopään savusaunassa.

Keskiviikkona 18.7. vietetään perinteiseen tapaan Rokulipäivää Savottakahvilassa. Ohjelmassa on pihamarkkinat, virtaavan veden epäviralliset SM-kisat, kaiken kansan kasavaskauskisa sekä illalla vielä Rautaista vaaraa -musiikkiteatteriesitys. Päivän eväänä tietysti Inarijärven muijuja ja uusia pottuja sekä porosoppaa.

Tankavaaran Kultakylässä vietetään touhutorstaita 19.7. Tuttuun tapaan kultakisoissa on sarjoja joka lähtöön. On parikisaa, metallinetsinsarjaa, eikä lapsia ja nuoriakaan ole unohdettu.

Tikanheitossa pääsee kisamaan iltapäivällä Savottakahvilassa, missä Suomen tikkakerho järjestää neljän tunnin tikkakisan **Pekka Niinikosken** johdolla. Saariselkä-viikon kruunaa Kai Lehtisen ja Heikki Rantasen yleisömenestys *Se vain elämää* -musiikkiteatteriesitys Savottakahvilassa vielä samana iltana.

Tapahtumarikasta kesää voi jatkaa heti perään alkavilla Inari- viikoilla.

Etsitään naiskullankaivajia tositarkoituksella

Naiset ovat aina olleet mukana kullankaivussa tavalla tai toisella koko 150-vuotisen kullankaivuhistorian aikana. Heistä ei ole paljonkaan tarinoita tai tietoja tallennettu. Mielestäni on tärkeää, että heidänkin osallisuus tulee tallennetuksi kullankaivuun historiaan, koska he ovat joko itse kaivaneet kultaa tai mahdollistaneet perheenjäsenien kullankaivuun.

Olen keräämässä aineistoa suomalaisista naiskullankaivajista tulevan kesän aikana. Olin iloinen, jos tavoittaisin naisia, jotka ovat olleet kultamailla 1960–2000-luvulla. Olisin kiitollinen, jos saisin tietoja sekä tarinoita heiltä itseltään tai perheenjäseniltään ja tuttavilta.

Kaikki lyhyetkin tarinat, jutut tai tiedot ovat merkittäviä.

Tulen mielelläni haastattelemaan henkilökohtaisesti joko kultamailla tai muuhun haastateltavalle sopivaan paikkaan. Minulle voi myös lähettää kirjallisia kertomuksia sähköpostiosoitteeseen anurag.lehtonen@gmail.com ja puhelimitse minut tavoittaa numerosta 040 777 0724. Jos olen kuuluvuusalueen ulkopuolella, voi vastaajan jättää viestin. Otan myös mielelläni vastaan vinkkejä naiskaivajista, jotka minun ehdottomasti pitäisi haastatella.

Terveisin
ANURAG

- Tarkastaa
- Toimii
- Tehostaa

SataGroup

LEMMENJOKI, VENEAIKATAULU 2018

Timetable ♦ Fahrplan

	AAMU		ILTA	
NJURGUILAHTI	10:00 ↓	13:00 ↑	17:00 ↓	20:00 ↑
RAVADAS	10:40 ↓	12:00 ↑	17:40 ↓	19:00 ↑
KULTALAN HAMINA	11:30 → 11:40		18:30 → 18:40	

7.6. - 16.6. vain iltavuorot, evenings only, nur abends
HUOM! Vuoroliikenteen aloitusajankohta riippuen joen aukeamisesta.

17.6. - 16.8. aamu- ja iltavuorot, both mornings and evenings, morgens und abends

17.8. - 17.9. vain iltavuorot, only evenings, nur abends

NJURGUILAHTI-RAVADAS 15 € / hlö / yksi suunta. 15 € / pers. / one way.

NJURGUILAHTI-KULTASATAMA 20 € / hlö / yksi suunta, 20 € / pers. / one way

Lapset alle 12-vuotiaat -50 %, children under 12 years -50 %.

Pyydämme varaamaan paikat. Please book beforehand. Platzreservierung voraus, bitte.

Hinnat sitoumuksesta.

.....
AHKUN TUPA / LEMMENJOEN LOMAMAJAT OY +358(0)40 7554306, +358(0)16 673 435

LEMMENJOEN LUMO / LEMMENJOKI CAMPING +358(0)400 414294

VEIKKO JOMPPANEN +358(0)400 137090

PALTTO ELÄMYSRETKET +358(0)40 7569075, +358(0)16 673413

VENEKULJETUKSET LEMMENJOELLA

Tavarakuljetukset kulta-alueelle

Veikko Jomppanen

0400 137 090

Polttopuuta metrisenä halkona.

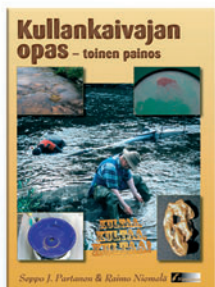
Kysy myös poronlihaa

.5362

Posti Green

Lapin kultaa

tarinoina ja hippuina

UUTUUS – SEULARÄNNI, koeajossa

Seularänni asetetaan tavallisen rihlarännin päälle ja eteen luonti/pesulaatikko.

Pesulaatikossa maa-aines peseytyy. Seularännissä eri raekoot lajittelevat eri kohtiin rihloille, näin isommat kivet eivät kuljeta pölykultaa ja pikkuhippuja. Yli 20 mm kivet menevät rihläränniä pitkin jätekasaan.

Rakojen leveydet 2–8 mm, 10–15 mm ja viimeisessä 20 mm, Pituus 150 cm, leveys 19,5 cm, sopii 20 cm rihlarännin päälle 2 mm rosteri.

Laitamme testituloksia: www.kultahippu.fi
Käy katsomassa tuloksia.

Kultakirjat, metallinpaljastimet, vaskoolit, seulat, rännit, rihlat, spagettimatot, magneetit, putket, imupullot, kultahiput ja -korut ym. ym.

Tilaukset nettikaupasta
www.hipputeos.fi

Toimitus Matkahuolto tai nouto Keravalta

Hipputeos Oy varastomyymälä Kivenhakkaajantie 3, Kerava, soita 040 5454833

KATSO: Suomen suurimmat kultahiput sekä tarinoita kultamailta
www.kultahippu.fi